

Indkomne hørings svar i forbindelse med

Forslag

til

Lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

(Ændring af reglerne om ammoniak og beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning, offentlighedsregler m.v.)

Danmarks Naturfredningsforening	2
Dansk Ornitologisk Forening (DOF)	3
Gråkjær A/S	4
Indenrigs- og Socialministeriet	8
Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø	9
Kommunernes Landsforening	10
Kort- og Matrikelstyrelsen	15
Landbrug og Fødevarer	16
Landsforeningen af gylleramte	28
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	30
Patriotisk Selskab	30
Skive Kommune	38
Thisted Kommune	39
Vordingborg Kommune	40
Økologisk Råd	41
Økonomi- og Erhvervsministeriet	46

Udsendt i høring: den 7. december 2009
Høringsfrist: den 6. januar 2010

Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforenings høringsvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Danmarks Naturfredningsforening har modtaget ovennævnte udkast til høring. Vi finder de foreslåede ændring til det specifikke ammoniakkrav som værende en forbedring i forhold til den gældende lov og kan kun bifalde de foreslåede ændringer i forhold til ammoniakfølsom Natura-2000 natur. Vi finder det også positivt, at princippet om vurdering af totaldeposition af ammoniak også vil gælde for § 7 områder, der ikke er Natura-2000, men vi havde dog gerne set, at der i den forbindelse var set på de størrelsesmæssige grænser, loven sætter for disse arealer. Reelt set vil det være meget få heder over 10 ha og overdrev over 2,5 ha, beliggende uden for Natura-2000 områder, som bliver omfattet af de nye regler. Danmarks Naturfredningsforening ønsker derfor at størrelsesgrænserne, især for overdrev, som er en meget truet naturtype, bliver flyttet nedad, gerne til Naturbeskyttelseslovens arealgrænser for de pågældende naturtyper.

Danmarks Naturfredningsforening kan også kun bifalde, at der med lovændringen indføres en forbudszone på 100 meter for etablering af gylletanke, i forhold til vandløb og søer. Dette tiltag er højst tiltrængt og kan ikke indføres hurtigt nok.

Danmarks Naturfredningsforening kan i princippet også tilslutte sig de foreslåede ændringer i forhold til anmeldteordningen. Vi kan dog have visse betænkeligheder om forslaget kan bevirke, at renoveringer af forurenende staldsystemer i svinestalde og minkfarme hermed kan blive udskudt og vi vil derfor følge udviklingen nøje omkring dette.

Samlet set finder Danmarks Naturfredningsforening således udkastet som værende positivt og et godt skridt i den rigtige retning. Vi finder dog fortsat at der er behov for forbedringer, især omkring beskyttelsesniveauet for fosfor. Desuden finder vi det også problematisk, at hovedparten af minkfarmene fortsat kan opnå tidsubegrænsede tilladelser efter lovens § 10, på trods af at der fra disse anlæg sker en meget stor forurening med ammoniak. Vi ser derfor gerne, at minkfarme under 75 DE skal godkendes efter § 11, og større farme efter § 12.

Endelig finder vi også, at der er behov for en endnu stærkere landskabelig beskyttelse end loven for nærværende giver mulighed for, f.eks. ved at påbyde egentlig lokalplanlægning for husdyrbrug over IPPC-grænsen.

Med venlig hilsen

Thyge Nygaard
Tlf. 39 17 40 88, tny@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF)

5. januar 2010

Høringssvar fra Dansk Ornitologisk Forening til: Lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Lovændringerne skal ifølge Miljøministeren ses i sammenhæng med vedtagelsen af Aftale om Grøn Vækst. Efter Dansk Ornitologisk Forenings opfattelse kompenserer nærværende ændringsforslag ikke for de generelle mangler i beskyttelsen af naturen i Danmark og i vore nabolande mod nedfald af kvælstof fra produktion af husdyr i Danmark. Ændringsforslaget kompenserer heller ikke for konsekvenserne af liberaliseringen af landbrugsloven, der er fulgt af Aftale om Grøn Vækst.

Vi vil dog kvittere for at det omsider er indført, at det er totaldepositionen af ammoniak fra det enkelte landbrug, der skal vurderes i forhold til naturtyperne, som er nævnt i § 7. Det er stadig en grundlæggende alvorlig mangel, at det ikke er den samlede ammoniakdeposition for det givne område, der lægges til grund for en eventuel godkendelse af en husdyrudvidelse. Dansk Ornitologisk Forening beklager at det foreliggende ændringsforslag fjerner kommunernes mulighed for at fastsætte et højere beskyttelsesniveau for de naturområder, der ikke er omfattet af §7. Da det faglige grundlag er til stede, er det ærgerligt at Ministeren ikke har valgt at udvide listen over naturtyper, der skal beskyttes. Vi håber at der kommer noget ud af, at det er indskrevet i §7 stk. 3, at det er Ministeren der fastsætter, hvilke naturtyper ,

der er omfattet. Især naturen udenfor Natura 2000 områder mangler beskyttelse mod kvælstof fra husdyrproduktionen.

I bemærkningerne til lovforslagets §7 har skovene fået tildelt en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ ha pr. år. Dette vil i langt de fleste tilfælde være for meget. Allerede i dag er tålegrænsen for eutrofiering med kvælstof overskredet i 40 % til 81% af skovene alt efter skovtype, som det ses i nedenstående tabel :

	Eg	Bøg	Gran	Fyr
Eutrofiering (%)	51 (12-94)	40 (9-90)	81 (36-100)	81 (31-100)

Tabellen er fra "Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelse og etablering af større husdyrbrug". Skov- og Naturstyrelsen. 2003. Samme publikation opgiver at tålegrænsen for *Nåleskov* er 7 - 20 (30) kg N pr. ha pr. år og for *Løvskov* er tålegrænsen 10 - 20 (30) kg N pr. ha pr. år. Set i relation til at baggrundsbelastningen med kvælstof i Danmark ifølge bemærkningerne til lovforslaget i gennemsnit i sig selv er 12-13 kg N pr. ha pr. år, er 1,0 kg i merdeposition som udgangspunkt for meget.

I bemærkningerne til lovforslaget omtales et forslag om at initiativer til staldrenovering med baggrund i at forbedre husdyrvelfærden, skal give ret til at overskride grænserne for totalbelastning af ammoniak, såfremt det ikke er koblet til udvidelse af husdyrproduktionen. Det er en rigtig dårlig idé og det undrer Dansk Ornitologisk Forening, at den bliver rejst i bemærkningerne, uden at der er taget hensyn til den i lovtæksten. For det første kan husdyrvelfærden forbedres uden at det skal gå ud over naturen, og det er den rigtige vej frem. For det andet er forbedring af dyrevelfærden i dansk husdyrproduktion et helt legitimt krav som løbende stilles fra lovgivernes side, **og det er helt afgørende, at der skal udarbejdes en miljøgodkendelse af det anlæg, der investeres i**, og som man må formode det tager 20 år at afskrive og som derfor sandsynligvis vil blive brugt lige så længe. For det tredje vil det give rigtig meget administration at opsætte retningslinier for, hvornår der er tale om forbedringer i dyrevelfærden, som er tilstrækkeligt grund til, at give ret til at overskride grænserne for totalbelastning, og med hvor meget. Hvis man skulle overveje at give nogen form for lempelser i udledningskrav med henvisning til husdyrvelfærd, skal det være fordi der er tale om produktionssystemer som ultimativt opfylder dyrenes naturlige behov, men også i det tilfælde bør man nedjustere antallet af husdyr ift naturens bæreevne.

Anja Härle Eberhardt

Biolog, landbrugspolitisk medarbejder i DOF

Gråkjær A/S

Høringsvar på "udkast til forslag lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug".

Gråkjær MiljøCenter benytter muligheden for at kommentere det fremlagte udkast til ændring af husdyrloven. En forenkling og ensartethed er et brændende ønske for os, som dagligt er i dialog

med kommunerne, oftest positiv dialog, men uklarheder giver jo mange tolkningsmuligheder og dermed tidsrøvende for begge parter.

Til det udsendte materiale har Gråkjær MiljøCenter følgende kommentarer:

Ammoniak.

Lovforslagets baggrund og formål:

Afsnit 5 angående "Initiativer vedr...."

Et bidrag til at forenkle og forkorte sagsbehandlingen fordrer at lovens formuleringer og vejledninger bliver skrevet i et meget entydigt sprog, som mindsker muligheder for tolkninger. Dermed også vor billigelse til at sammensætte et bredt udvalg for yderligere forenkling og sammentænkt husdyrlov. Jeg skal tilbyde vor assistance i et sådant udvalg.

Det generelle ammoniakkrav:

Aftalen i Grøn Vækst skal jeg ikke kommentere på, men noterer, at det fastslås at reduktionen i ammoniakemissionen skal være 30 procent set i forhold til bedste staldsystem i 2005/2006. Så langt så godt.

Det kan dog konstateres at Miljøministeren allerede har gjort parat til at stramme dette krav yderligere, idet Miljøministeren har nikked ja til at "Vejledende BAT for § 11 slagtesvin" (de små anlæg !!) bliver et reduktionskrav på 34 til 35 %, jf. tidligere udsendte høring med svarfrist 4. dec. 2009. Det er bemærkelsesværdigt, at Folketinget (lovgivende forsamling) vedtager 30 % reduktion i ammoniakemission – og så at ministeren og Miljøstyrelsen beslutter sig for en anden værdi. Det ville være hensigtsmæssigt, at de små anlæg – under IPPC niveau – holdes på aftalens ord – de 30 procent. De større anlæg vil forventelig blive pålagt et skærpet krav – mere end de lov fastsatte 30 % til ammoniakreduktion – som følge af Miljøbeskyttelsesloven og IPPC direktivet. Dette er dog ministeren som vurderer proportionaliteten i disse anlæg.

Det specifikke ammoniakkrav:

Der har været en general enighed om en forbedret beskyttelse af kvælstoffølsomme områder, såvel fra politisk som fra landbrugets side. Ind imellem kan vi som teknikere føle, at decimalerne på tallene siger sandheden frem for en nøgtern vurdering. Med en "justering" af baggrundsbelastningen til gennemsnitlig 12 til 13 kg N pr ha pr år (variation fra 9 til 17 kg N/ha/år), så er niveauer på 0,2 kg N pr ha svarende til 1,7 %. I forhold til beregningsusikkerheder m.v. så er dette vel vanskeligt at vurdere at lige nøjagtig denne mængde vil medføre en væsentlig ændring af en kvælstof følsom plantes eksistens. Især taget i betragtning at der generelt skal reduceres 30 % i ammoniak emissionen fra staldanlægget. Hermed en opfordring til at se nærmere på de specifikke værdier.

Ammoniak – lovforslaget, kommentarer hertil:

Lovforslaget medfører en fjernelse af begrebet bufferzone I og II, indførelse af en lille forbudszone og indførelse af begrebet totaldeposition i forhold til Natura 2000 og §7 områder. Indførelse af forbudszone på 50 meter vurderes som værende af mindre betydning i forbindelse med ansøgninger.

Men begrebet totaldeposition for produktionsanlægget vil især få stor betydning for udvidelse af eksisterende anlæg, men også til dels nye.

Med baggrund i at der ikke er defineret størrelse på ejendommene ved den kumulative del, er det vanskelig at vurdere den endelige effekt. Det vil være hensigtsmæssigt med en fast afstand i relation til størrelsen på en nabo. En konkret beregning for en eller flere naboers ammoniak emission vil være tidskrævende og medføre et indgående kendskab til disse naboer.

Et forslag kunne være at kun ejendomme svarende til §12 godkendelser skal medregnes og afstanden skal være mindre end 500 meter, idet der jo til disse anlæg er eller vil blive stillet krav ved ændringer i produktionen (miljøgodkendelse).

Under afsnit 2.1.1 er angivet at et anlæg på 500 dyreenheder ikke vil påvirke et ammoniakfølsomt område væsentligt, hvis der er en afstand på 1.000 meter (bufferzone II begrebet). Hvis der fastsættes en grænse på 0,2 kg N pr ha – så er denne påstand ikke korrekt !!!

For at få et overblik eller øget indsigt i mulige effekter af loven har vi tilladt at regne ammoniakemissionen for forskellige anlæg på 500 dyreenheder, herunder få fastsat de aktuelle afstande fra et anlæg, hvor total depositionen vil være henholdsvis 0,2; 0,4; 0,7 og 1,0 kg N pr ha pr år.

Nedenstående beregninger er gennemført i IT systemet i husdyrgodkendelse.dk. Det generelle krav til ammoniakreduktion på 25 % dags dato er overholdt og indregnet i total emission. Oplandstypen er landbrug og naturtype er blandet natur med middelhøj bevoksning og alle ventilationsafkast er i højde på 6 meter. Altså et meget standard anlæg og område. For at gøre beregningerne ensartet er alle naturpunkter placeret stik nord – vel vidende at dette ikke vil give den største afstand fra anlæg til "følsom" natur. Et naturområde i nordøstlig retning ville medføre at stalden skulle være endnu længere væk fra naturområdet.

Tabel 1. Afstande til natur ved 500 dyreenheder

produktion	Antal dyr prod./år	0,2 kg N/ha (total dep.)	0,4 kg N/ha (total dep.)	0,7 kg N/ha (total dep.)	1,0 kg N/ha (mer dep.)
Malkekøer med opdræt	275 malkekøer	900 meter	600 meter	460 meter	350 meter
Slagtesvin	18.000 stk. årligt	1.300 meter	930 meter	700 meter	570 meter
Smågrise	100.000 stk. årligt	1.470 meter	970 meter	740 meter	590 meter
Søer med smågrise, 32 kg	1.300 søer 39.000 smågrise	1.400 meter	960 meter	720 meter	590 meter
Søer, salg pattegrise	2.150 årssøer	1.380 meter	950 meter	720 meter	590 meter

Beregningerne viser, at selv ved kun 500 dyreenheder skal husdyrbrug være langt fra Natura 2000 område med ammoniakfølsomt natur, medmindre der skal investeres i teknologi. Denne skal således være særdeles driftssikker. Enheder til malkekvæg vil i dag ofte være noget større.

Den sidste kolonne i tabellen angiver afstanden ved 1,0 kg N pr ha – hvilket er det niveau, der foreslås indført i forhold til §3 områder. Dog er igen nævnt at det skal være særligt ammoniakfølsomme naturtyper. I forhold til §3 områderne er det merdepositionen, men således vil en udvidelse på 500 dyreenheder "kræve" afstand på 600 meter til §3 området. Da en del udvidelser vil være mindre vil omfanget være mindre, men der er trods alt mange §3 områder tæt ved staldanlæg.

Vi har gennemgået vore sidste 16 ansøgninger og i 13 af disse var der §3 områder inden for 600 meter fra anlægget. Dermed også være sagt, at inddragelsen af §3 områder (særligt ammoniakfølsomme) vil berøre stort set samtlige ansøgninger. Dermed vurderer vi, at de angivne 360 husdyrbrug som vil blive berørt, er særdeles fejlagtigt og ikke undersøgt tilstrækkeligt.

Derfor er det således særdeles nødvendigt, at der i den nye lov eller vejledning klart og entydigt defineres fra start, hvilke naturområder og især plantetyper, der er ammoniakfølsomme. Dette i øvrigt også gældende for Natura 2000 og §7 områderne.

En klar definition vil medvirke til en ensartet og hurtig sagsbehandling. Tilsvarende vil der spares mange undersøgelser og timer, ved at der ikke skal vurderes fra ansøger og Kommunale medarbejdere hvad der er hvad.

Der er i det nye forslag anvendt samme formulering som i eksisterende – nemlig at "kommunen skal konkret vurdere om der er yderligere ammoniakfølsomme naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3...". Netop dette konkret vurdere om der er andre ammoniakfølsomme typer – denne formulering vil ikke medvirke til at det Kommunale skøn indsnævres. Da dette er et ønske nævnt i aftalen (teksten) så skal disse sætninger formuleres om!!!

Det ville derfor være passende at det alene er Miljøministeren der definerer ammoniakfølsomme naturtyper især i §3 områder (men også i Natura 2000 og §7 – det er dog nogenlunde defineret og ikke genstand for så megen diskussion). Vi finder derimod ikke, at Kommunalbestyrelsen skal inddrages i at vurdere om der er andre ammoniakfølsomme naturtyper. Ikke for at mindske det Kommunale selvstyre, men den bedste og største viden er jo samlet i de statslige institutioner og ikke i Kommunerne. Det skal jo ikke være således at et hvert vandhul skal gennemses for mulige ammoniakfølsomme plantearter.

Afstandskrav for etablering af gyllebeholdere:

Vi vurderer kravet som rimelige opstramninger. Dog skal det i vejledningen præciseres hvornår der skal etableres barrierer og kapaciteten af sådanne. Herunder om den tidligere diskussion fra sidste år omkring barrierer – om de skal etableres eller ej. Det skal tillige sikres at de husdyrbrug som bliver berørt af afstandskravene, vil få landzonetilladelse til at etablere beholdere andre steder.

Administrative ændringer:

De foreslåede ændringer vil være en stor lettelse og besparelse.

Anmeldeordninger m.v.:

Det vil som beskrevet være godt at få indført bagatelsager, hvor det enten åbenlys er forbedringer i forhold til det omgivne miljø eller der sker ændringer i produktion og/eller anlæg som sikrer at der ikke sker en øget miljøbelastning.

Af førstnævnte typer (åbenlyse forbedringer) er blandt andet:

Ensilagepladser, gyllebeholdere, overdækning af beholdere, fortanke, (herunder større fortanke for afhentning af frisk gylle til eks. biogasanlæg), opsætning af separationsanlæg (tillæg for markdelen nok nødvendig).

Sidstnævnte med produktionsændringer og bygningsmæssige tilpasninger:

"Velfærd" - Kælvningsbokse til malkekøer, kalvestald (hytter), løsgående drægtige søer, ændring til ammekvæg, afgræsning af natur- og engarealer...

Afslutning:

Skulle Miljøstyrelsen ønske uddybninger af vedlagte skrivelse, skal vi velvilligt stille vor ekspertise til rådighed, såvel ved almindelig korrespondance (brev, mail, telefon) som ved aftalt møde.

På vegne af medarbejdere ved
Gråkjær MiljøCenter

Johan Skovgaard, Miljøchef
Mobil: +45 2013 7633
e-mail: jsk@graakjaer.dk

Gråkjær MiljøCenter
Hæstvej 46
8380 Trige
www.graakjaer.dk

Indenrigs- og Socialministeriet**Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug**

Miljøstyrelsen har ved mail af 18. december 2009 fremsendt ovennævnte udkast til lovforslag i høring hos bl.a. Indenrigs- og Socialministeriet.

Indenrigs- og Socialministeriet skal oplyse, at ministeriet har følgende bemærkninger til lovdkastet:

I lovforslagets bemærkninger anvendes betegnelserne "kommune" og "kommunalbestyrelse". I bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7 og nr. 12, anvendes eksempelvis betegnelsen "kommune" om henholdsvis pligten til at meddele et afslag, hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte vil skade et Natura 2000-område, og muligheden for at vælge en kortere orientering af naboer og andre berørte.

Ifølge pkt. 4.1.1.2 i vejledning nr. 192 af 28. juni 2001 om regeludstedelse i forhold til kommunerne, bør betegnelsen "kommunalbestyrelse" anvendes i alle regler, der indeholder en regulering af udøvelsen af en beslutningsret eller ansvaret for opgavevaretagelsen. Betegnelsen "kommune" anvendes derimod normalt i regler, som beskriver opgavevaretagelsen, eller hvor der er tale om en geografisk afgrænsning.

Indenrigs- og Socialministeriet skal anmode om, at Miljøstyrelsen i lovforslagets bemærkninger anvender betegnelserne "kommune" og "kommunalbestyrelse" i overensstemmelse med vejledningen, således at "kommune" bliver ændret til "kommunalbestyrelse" i tilfælde, hvor der er tale om bemærkninger vedrørende bestemmelser, som indeholder en regulering af udøvelsen af en beslutningsret eller ansvaret for opgavevaretagelsen."

Med venlig hilsen

Lisbeth Krogh
Specialkonsulent

INDENRIGS- OG SOCIALMINISTERIET

Lovkoordinering
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. nr. 33924337
E-mail: lbk@ism.dk

Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø

(det jordbrugsvidenskabelige fakultet Aarhus Universitet)

Høringssvar til udkast til forslag om lov til ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

I brev af 4. december 2009 beder Miljøstyrelsen om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag om lov til ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug;

Udkastet indeholder følgende hovedelementer

- 1) Ændringer til det specifikke ammoniakkrav
- 2) Ændring i afstandskravene for etablering af gyllebeholdere
- 3) Administrative justeringer vedrørende offentlighedsreglerne
- 4) Anmeldeordninger m.v.

1) Ændringer til det specifikke ammoniakkrav

I den nuværende lov er de beskyttede naturtyper eksplicit nævnt i § 7 med an-givelse af f.eks. højmose, lobeliesø, hede større end 10 ha, mm., hvorimod der i lovforslagets § 7 findes formuleringer som

"Nærmere bestemte ammoniak-følsomme naturtyper" (stk. 1 nr. 1 og 2) og "Øvrige ammoniakfølsomme naturtyper" (stk. 1 nr. 3), hvor ministeren iflg. stk. 2 og 3 henholdsvis fastsætter og kan fastsætte regler om, hvilke naturtyper, der er omfattet. Det fremgår således ikke (klart) af lovforslaget, hvilke naturtyper, der fremover vil blive karakteriseret som ammoniakfølsom natur. I lovforslagets kommentarer siges det, at "lovforslaget har til hensigt at skabe bedre rammer for en enkel sagsbehandling, idet der med det fastlagte beskyttelsesniveau er tale om et klarere administrationsgrundlag for kommunerne", men jvf. ovenstående kommentar til § 7 synes det ikke helt indlysende, at grundlaget bliver mere klart og enkelt.

Det er i bemærkningerne til lovforslaget nævnt, at en ændring fra mer- til to-tal-deposition vil medføre en betydelig skærpelse af beskyttelsesniveauet for de ammoniakfølsomme naturtyper. Alene på grundlag af lovforslaget er det vanskeligt at vurdere konsekvenserne for såvel miljøet som for landbruget. For at kunne vurdere konsekvenserne af ændringsforslaget og for bedre at kunne forstå hvordan det tænkes anvendt i sagsbehandlingen ville det i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelse og vejledning være særdeles nyttigt med en række eksempler/scenarier, hvor konkrete udvidelser af be-drifter i stigende afstand fra ammoniakfølsom natur var gennemregnet både med de nuværende krav til mer-deposition og med lovforslagets krav til total-deposition.

2) Ændring i afstandskravene for etablering af gyllebeholdere

Der synes ikke at være nogen tvivl om at et øget afstandskrav på 100 m til åbne vandløb og søer vil reducere risikoen utilsigtede gylleudslip til vandmiljøet i forhold til det generelle afstandskrav på 15 m for gødningsopbevaringsanlæg. Afstandskravet udelukker imidlertid ikke overløb/udslip fra gyllebeholdere, og i forbindelse med etablering af gyllebeholdere kunne der stilles krav om handlingsplan for afværgeforanstaltninger i påkommende tilfælde.

3) Administrative justeringer vedrørende offentlighedsreglerne

Ingen bemærkninger

4) Anmeldeordninger m.v.

Ingen bemærkninger

Kommunernes Landsforening

Høringssvar: Forslag til Lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Generelt

KL vurderer samlet set, at det er en fordel, at loven knæsetter princippet om, at total-depositionen skal være grundlaget for vurderingen af belastningen af en række naturområder. Dette vil desuden forbedre beskyttelsen af en række naturområder. Det er også positivt, at ministeren kan fastsætte regler om, hvilke naturtyper, jf. § 7, stk. 1, der er omfattet af de 3 kategorier. Dette muliggør opdateringer uden lovændring, f.eks. i takt med at der fremkommer ny viden.

Det vurderes ligeledes som værende fornuftigt og logisk, at 1.000 meters grænsen ophæves, hvorved det bliver den konkrete, beregnede deposition fra projektet, der vurderes ud fra. Det er generelt udmærket med forbudszonen på de 50 m samt forbuddet mod etablering af gyllebeholdere nær åbne vandløb og søer. Ligeledes vurderes det som fornuftigt, at det med lovændringerne gøres muligt kun at udsende en orientering om udkastet afgørelse, og ikke nødvendigvis hele afgørelsesudkastet, til naboer og andre berørte parter.

Jf. § 7 er det betænkeligt, at en lang række § 3-arealers beskyttelse bliver helt afhængig af, at de er kvalitetsvurderede efter et bestemt kvalitetsstyringssystem, der kan vurdere ammoniakfølsomme naturtyper. En sådan tilstandsvurdering kan være hensigtsmæssig – men vil være en ny kommunal opgave.

Flere af de foreslåede lovændringer er det vanskeligt at vurdere konsekvenserne af før et udkast til ny bekendtgørelse foreligger. De nedenstående kommentarer går derfor i vid udstrækning på bemærkningerne til lovforslagene.

De foreslåede ændringer vurderes samlet set ikke at lette den kommunale sagsbehandling.

Endelig bør man benytte lejligheden til at klargøre en række bestemmelser og mangler i loven, som har givet anledning til tvivlsspørgsmål gennem de 3 år loven har eksisteret. Her skal nævnes:

Lovens § 7 fastsætter specificerede retningslinier for, hvordan terrestriske habitat-naturtyper skal vurderes. Der savnes en tilsvarende lovmæssig præcisering af, hvordan marine habitatområder skal vurderes, herunder hvilke beskyttelsesniveauer, der er gældende, om kun merbelastning med fosfor skal vurderes (som det delvist er i dag) samt hvornår, der kan eller skal gives afslag på en ansøgning i relation til § 7.

Det er uklart i § 9, om man kan give dispensation til erhvervsmæssigt hestehold i byzone. Man kan dispensere fra afstandskravet i § 6 stk. 3 og 4, men der står ikke, at man kan dispensere fra § 6 stk. 1 og 2.

Det er uklart i loven i hvilket omfang husdyrbrug, der ikke har en miljøtilladelse eller –godkendelse, også er omfattet af lovens § 19 (anmeldeordningen). Miljøstyrelsen har udmeldt i vejledningen, at det er de.

Offentlighedsreglerne i §§ 55-56 vurderes ikke at være klare og logiske. Det bør tydeligere fremgå af loven, i hvilke tilfælde offentligheden skal inddrages, hvem der skal have fremsendt udkast til afgørelse, hvem der skal orienteres, og hvem der skal have afgørelsen tilsendt.

Miljøklagenævnet har i flere afgørelser påpeget, at ammoniakdepositionen fra udbringningsarealer på nærtliggende habitatnatur skal indgå i kommunens vurdering. Dette fremgår ikke af loven eller bekendtgørelsen. Endnu mindre hvordan.

Miljøklagenævnet har ligeledes i en række afgørelser påpeget, at naturtypernes tålegrænse og den stedlige baggrundsbelastning skal indgå i kommunens vurdering af, hvor stor deposition med ammoniak et projekt må bidrage med til naturområdet. Disse aspekter ses ikke at være inddraget i ændrings-forslagene eller i bemærkningerne til forslagene.

Detaljerede bemærkninger til ændringsforslag

Ændring 1:

Forbudszonen på de 50 m er generelt fornuftig med de angivne argumenter. Der bør imidlertid gives mulighed for at dispensere for ændringer af eksisterende husdyrhold, hvis der er tale om en væsentlig nedgang i emissionen fra anlægget og/eller en væsentlig nedgang i antal DE. Dette vil først og fremmest give mulighed for at konvertere til kødkvæg, får, geder og dermed opnå (eller opretholde) en ønsket afgræsning af givne naturarealer.

Ændringerne i § 7 vurderes at medføre en mere ensartet og i mange tilfælde en bedre beskyttelse af en række habitatnaturtyper indenfor Natura2000-områder (kategori 1). Mht. kategori 2- og 3-natur vurderes det betydeligt mere usikkert om der opnås en bedre eller ringere beskyttelse. Paradigmeskiftet fra merbelastning til totalbelastning er logisk, og vil generelt medføre en mere korrekt og troværdig vurdering af kvælstofbelastningen af internationale beskyttelsesområder.

Flere naturtyper og situationer falder imellem de 3 kategorier, hvilket belyses nærmere i kommentarerne nedenfor til de enkelte kategorier. Det drejer sig primært om kvælstoffølsomme habitatnaturtyper, der ligger udenfor internationale beskyttelsesområder (moser, rigkær, fattigkær, hængesæk m.v.), som ikke er medtaget i kategori 2-natur. Og det drejer sig de situationer, hvor der er konstateret forekomst af bilag IV-arter, bilag II-arter, rødlistearter og andre truede arter., hvilke loven ikke forholder sig til. Det foreslås derfor, at kommunen i loven gives mulighed for at indplacere/opløfte et naturareal i den kategori, der er relevant.

Det konstateres, at en væsentlig del af naturarealerne i Danmark, ikke er omfattet af de tre kategorier, nemlig alle de ”almindelige” § 3-arealer, der ikke p.t. er omfattet af kategori 3, og de, som aldrig vil blive det. Det ligger

implicit i lovforslaget, at disse skal tåle en højere merbelastning end 1 kg N/ha/år. Dette vil utvivlsomt føre til yderligere forringelse af disse naturarealer, jf. den seneste rapportering ”Natur og Miljø 2009” fra DMU.

Kommunernes handlemuligheder forstås sådan, at hvis de fastsatte beskyttelsesniveauer ikke kan overholdes, så skal der meddeles afslag på ansøgningen. Det bør præciseres, om dette er tilfældet for alle tre kategorier.

Alle beskyttelsesniveauer vurderes generelt som værende høje, hvis målet er at opfylde habitatdirektivets forpligtigelser hhv. at forhindre tilstandsændringer af § 3 arealer. Dette vil i mange tilfælde have den konsekvens, at kommunerne - efter en konkret, individuel vurdering i en given sag - må meddele afslag. Dette vil formentlig blive særligt udtalt, når der er en påvirkning af habitat-natur og marine internationale beskyttelsesområder. I lovens § 23, stk. 2 slås det fast at det er kommunens ansvar at habitatdirektivets forpligtigelser overholdes, hvilket bl.a. omfatter at kommunen – uden for enhver videnskabelig tvivl - skal kunne udelukke at projektet påvirker områdets integritet/modvirker muligheden for at opnå gunstig bevaringsstatus.

Det foreslås, at totalbelastningen af terrestriske habitatområder kan sættes til maks. 0,0 kg N/ha/år, hvis det efter en konkret konsekvensanalyse vurderes, at 0,2 (0,4 / 0,7) er for meget. Af samme årsag foreslås det, at den maksimale udvaskning af nitrat til marine internationale beskyttelsesområder kan sættes til samme niveau som fra arealer uden husdyrgødning (Farm-N kan beregne dette udvaskningsniveau) – når en konsekvensanalyse tilsiger dette. I mange situationer ligger dette inden for det mulige, ved hjælp af teknologiske tiltag henholdsvis nedsat husdyrtryk, sædskifte og efterafgrøder.

Det fremgår ikke af bemærkningerne til lovforslaget, hvordan den nye definition af antallet af husdyrbrug i nærheden vil blive udformet. Det er derfor ikke muligt at vurdere, hvad konsekvenserne heraf vil blive.

Specifikt i fht. § 7, stk. 1, kategori 2, kan en totalbelastning på op til 1,0 kg N/ha/år have større negativ effekt på et naturområde end den nugældende maksimale merbelastning på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, gradueret efter antal husdyrbrug over 75 DE i nærområdet. Det kan især være tilfældet ved store udvidelser eller nyetableringer.

Det undrer også, at totalbelastningen for kategori 3-natur er gradueret efter antal andre husdyrbrug i nærområdet, mens dette ikke er tilfældet for kategori 2-natur. Her må kommunen tilsyneladende vurdere, hvad der er en acceptabel belastning mellem 0 og 1,0 kg N/ha/år. Men der angives, hvad der skal medgå i vurderingen; antal andre husdyrbrug, baggrundsbelastning, naturområdets aktuelle tålegrænse eller andet?

Det virker ubegrundet, at sårbare habitatnaturtyper udenfor internationale beskyttelsesområder skal have en mindre beskyttelse end samme naturtyper indenfor. KL stiller spørgsmålstegn ved, om det er i overensstemmelse med habitatdirektivet.

I flg. bemærkningerne til lovforslaget medtages i kategori 2-natur kun et lille udvalg af habitatnaturtyper, og størrelsen af disse er afgørende. Der savnes en faglig eller juridisk forklaring på dette. KL vil gøre opmærksom på, at der findes mange heder under 10 ha og mange overdrev under 2,5 ha. Og der findes mange naturtyper, der har noget lavere tålegrænse end heder og overdrev, f.eks. moser, rigkær, fattigkær, hængesæk. Disse meget kvælstof-følsomme naturtyper og -områder vil således skulle tåle en merbelastning på op til 1 kg N/ha/år, hvis de bliver omfattet af kategori 3. Og mere, hvis de ikke bliver omfattet af denne kategori – eller indtil de bliver det.

Specifikt mht. § 7, stk. 1, kategori 3, gives der i § 7 stk. 3 mulighed for at indsnævre det kommunale råderum. Det kan vise sig uforeneligt med, at kommunen har kompetencen til at planlægge for det åbne land.

Naturområder omfattet af kategori 3, skal være kortlagte og indgå i den kommunale planlægning. Det vil for mange kommuner være en proces, der tager flere år. Indtil da vil meget værdifulde naturområder kunne blive udsat for uønskede og u hensigtsmæssige negative belastninger. Når processen vil tage flere år, skyldes det først og fremmest, at flere amters naturregistrering var helt utilstrækkelige til dette formål.

Der savnes en faglig begrundelse for beskyttelsesniveauet. KL har en formodning om, at dette tal har sit udspring i den tidligere DMU-model til beregning af deposition. I denne model indgår både tør og våd deposition med ammoniak, mens der i den nuværende model i IT-systemet kun regnes på tør deposition.

Umiddelbart vurderes det, at en merbelastning på op mod 1,0 kg N/ha/år i mange tilfælde vil medføre en tilstandsændring, jf. Natur og Miljø 2009 fra DMU. Endelig er der en tæt sammenhæng mellem naturtypens tålegrænse, den stedlige baggrundsbelastning og projektets merbelastning som lovforslaget ikke tager højde for. Det er muligt, at denne sammenhæng er tænkt at skulle inddrages i de tilfælde, hvor kommunen – jf. bemærkningerne til lovforslaget – kan lempe kravet om maks. 1,0 kg N/ha/år. Hvis ikke, er det meget svært at forstå, hvad der begrundet denne mulighed for lempelse.

KL er betænkelig ved, at det beskyttelsesniveau der sættes for § 3-natur tilsyneladende bliver ringere end for de ”almindelige” § 3-arealer, der ikke er omfattet af kategori 3 eller aldrig bliver det.

KL foreslår, at projektets merbelastning af ammoniakfølsomme natur - og skovområder maksimalt må være naturtypens tålegrænse minus den stedlige baggrundsbelastning i kg N/ha/år. Naturtypens tålegrænse kan f.eks. fastsættes efter en lokal naturkvalitetsvurdering.

Hvis ovenstående beskyttelsesniveau indsættes for alle ammoniakfølsomme natur - og skovområder, og disse samtidig alle omfattes af kategori 3, undgås det betydelige dilemma mellem den foreslåede kategori 3 og samme naturtyper udenfor kategorien. Hvis der fortsat ønskes en mulighed for at påføre visse lokale eller regionale naturområder en særlig beskyttelse, kunne dette ske ved at stille det yderligere krav til disse, at totalbelastningen desuden maks. må være 1,0 kg N/ha/år.

Ændring 2:

Ingen bemærkninger

Ændring 3:

Det bør overvejes at stille samme afstandskrav til ensilagesaftbeholdere. Ensilagesaft er særdeles uønsket i vandløb og søer

Gyllebeholdere opføres af og til med omfangsdræn. Det bør overvejes at stille krav, der forhindrer forbindelse herfra til nærliggende søer og vandløb, herunder markdræn.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at der vil blive stillet krav om barrierer omkring gyllebeholdere. Det skal henstilles, at et sådan krav kun skal stilles, hvis terrænet giver mulighed for den ønskede tilbageholdelse/forsinkelse. På plant terræn er barrierer ikke en praktisk mulig løsning.

Ændring 4:

Afstandskravet giver ikke mening, hvis søen eller vandløbet ligger på den anden side af et vandskel/en bakke. Der bør derfor være mulighed for dispensation i dette tilfælde.

Ændring 5:

Ingen bemærkninger

Ændring 6:

Lempelser i adgangen til ændringer uden at det kræver tilladelse eller godkendelse har været ønsket længe, også fra kommunernes side. Gyllebeholdere, overdækning af gyllebeholdere samt faste anlæg til ensilage er oplagte muligheder. Da listen i bekendtgørelsen er og formentlig bliver en fuldstændig liste, bør den afsluttes med et ”og lignende”. Dette for at undgå at bl.a. fortanke til gyllebeholdere udelukkes, og at der opstår absurde diskussioner med Miljøstyrelsen om, hvorvidt en kornsilo må indeholde andet tørfoder end korn (sojaskrå f.eks.) eller om en kornsilo også kan være en plansilo.

KL er dog meget betænkelige ved at denne mulighed for at undgå tilladelse/godkendelse kan gives med begrundelse i dyrevelfærd. Næsten alle ændringer i et staldanlæg kan begrundes med hensyn til dyrevelfærd. Det skal i givet fald præciseres meget nøje, hvilke ændringer, der kan komme på tale. I det mindste, at der kun er tale

om lovkrav til dyrevelfærd. Ændringer af staldindretning kan nemlig i nogle tilfælde tænkes at medføre en totalbelastning eller merbelastning med ammoniak, der kommer i modstrid med habitatdirektivet henholdsvis giver tilstandsændring af nærliggende naturområde. Et af de bedste eksempler herpå, er ændring fra gyllesystem til dybstrøelse, der giver en væsentlig højere emission af ammoniak fra staldanlægget.

Der kan desuden opstå problemer med at håndtere krav om BAT, hvis der f.eks. i en eksisterende miljøtilladelse -godkendelse er vilkår om, at BAT skal indføres næste gang staldanlægget renoveres. Det er ikke muligt at indføre vilkår i en anmeldelse, og det er ikke rimeligt at velfærdsændringer af staldanlæg kan indføres uden vurdering af BAT, eller bliver registreret som et frivilligt tiltag, der senere kan give kredit i en miljøansøgning.

Det bør overvejes at indføje den begrænsning, at anmeldeordningen kun kan anvendes, hvis kommunen vurderer, at det ikke kan have væsentlig betydning for naboer (gener i form af lugt, støj, trafik, lys) og der ikke er en væsentlig ammoniakbelastning af nærliggende naturområder. Det foreslås, at der fastsættes nogle centrale afskæringskriterier (afstande) ud fra scenarie-beregninger således, at kommunerne kun behøver at bevæge sig ind i en vurdering af disse gener og belastninger, når disse grænser er overskredet.

Hvis anmeldeordningen anvendes af et husdyrbrug, der har en eksisterende miljøgodkendelse, skal der således ikke udarbejdes et tillæg til denne. Det kan blive uklart hvordan eventuelle vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse vedr. staldanlægget kan "overføres" til et ændret staldanlæg/en anden stalddtype.

Ændring 7:

KL gør opmærksom på, at ændringen i § 21, såvel stk. 1 som 2, sammenholdt med ændringerne i § 7 medfører, at der stort set i alle ansøgninger om § 10-tilladelser skal udføres beregninger i IT-systemet af ammoniakdepositionen. Dette betyder, at der skal stilles nye og flere krav til § 10-ansøgninger, og at kommunernes sagsbehandling af disse sager generelt vil blive mere ressource-krævende.

KL noterer med tilfredshed, at der i ændringsforslaget anvendes termen "den samlede produktion". Dette kan ikke misforstås. Det kan derimod termen "den ansøgte produktion"/"det ansøgte", som optræder i forskellige sammenhænge i bekendtgørelsen, vejledningen etc. KL opfordrer til at man undgår denne begrebsforvirring i den kommende bekendtgørelse m.v.

Ændring 8, 9, 10 og 11:

Ingen bemærkninger

Ændring 12:

Ligeledes hilser KL velkommen, at det med lovændringerne gøres muligt kun at udsende en orientering om udkastet til afgørelse, og ikke nødvendigvis hele afgørelsesudkastet, til naboer og andre berørte parter, idet KL er enige i begrundelserne i bemærkningerne til lovforslaget.

Der opstår imidlertid en mindre sproglig forvirring omkring denne orientering: I bemærkningerne til lovforslaget, jf. 2.3.2, beskrives denne som "en kort orientering" og "fyldestgørende orientering". I lovens § 56 benyttes termen "skriftlig orientering" for en orientering, der formentligt skal have samme niveau.

Fra lovens fødsel har der været uklarhed i kommunerne om forståelsen af § 55 og § 56 for så vidt angår i hvilke tilfælde offentligheden skal inddrages, hvem der skal have fremsendt udkast til afgørelse, hvem der skal orienteres, og hvem der skal have afgørelsen tilsendt. I øjeblikket følges Miljøstyrelsens vejledning om disse spørgsmål, men KL anbefaler, at klarheden fremgår af loven i stedet.

§ 2:

Det bør præciseres, om påklagede sager, der hjemvises til fornyet behandling efter den 1. august 2010, skal behandles efter de hidtil gældende regler eller de reviderede.

Bemærkninger vedr. økonomiske/administrative konsekvenser for kommunerne

De foreslåede lovændringer mht. naturvurderinger, forventes ikke at medføre en forenkling af sagsbehandlingen i kommunerne i forhold til den nuværende situation. Der skal efter vores opfattelse stadig foretages en konkret og

individuel vurdering i hver sag, herunder om beskyttelsesniveauerne i forhold til de tre natur-kategorier er tilstrækkelige.

Habitatnaturtyper udenfor Natura 2000-områder er ikke registrerede efter retningslinjerne i direktivets bilag 1. I det omfang kategori 2-natur, jf. § 7, stk. 1, kommer til at omfatte flere habitatnaturtyper, øges ressourceforbruget antageligt til dette arbejde. Det er dog uklart om denne opgave placeres hos stat eller kommuner. Indplacering i kategori-3-natur vil desuden kræve en betydelig indsats i mange kommuner.

Lovændringerne medfører, at tidsforbruget til behandling af § 10-tilladelser generelt vil forøges, idet kravet til vurdering af naturpåvirkninger i disse sager øges med lovforslaget.

Den foreslåede lettelse i adgangen til at anvende § 19 anmeldeordningen, vil give et mindre antal ansøgninger om tilladelse og godkendelse, og dermed en tidsbesparelse.

Vurderingen af totaldeposition af ammoniak, jf. § 21, udgør en ny kommunal opgave.

I overgangsfasen efter 1. august 2010 vil kommunerne skulle sagsbehandle alle typer ansøgninger om anmeldelse, tilladelse og godkendelse efter to forskellige regelsæt, hvilket i sig selv er ressourcekrævende.

Samlet set vurderes det, at forslaget ikke medfører nævneværdige forenklinger af sagsbehandlingen, og at det samlet set ikke medfører en hurtigere sagsbehandling. Heraf følger, at ansøgerne heller ikke samlet set kan forvente færre udgifter til sagsbehandling.

Tværtimod forekommer det KL urimeligt at opretholde undtagelsen fra brugerbetaling til behandling af § 10-tilladelser.

Under henvisning til ovenstående er KL af den opfattelse, at der samlet set er grund til nærmere at vurdere omfanget af kommunernes ekstraopgaver. Bl.a. i forbindelse med de i loven skitserede vurderinger af både naturklassificering og -påvirkning. I hvilket omfang lovændringerne i udkastet vil kræve DUT-forhandling, vil i høj grad afhænge af den videre udmøntning af §§ 7 og 21.

Kort- og Matrikelstyrelsen

Til Miljøstyrelsen

Kort & Matrikelstyrelsen har modtaget høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Styrelsen har ingen bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Simone Holst
Fuldmægtig
Direkte telefon 72 54 55 28
simho@kms.dk

Miljøministeriet
Kort & Matrikelstyrelsen
Matrikel- og Juraområdet
Rentemestervej 8
2400 København NV

Telefon 72 54 50 00
Telefax 35 87 50 51

Hjemmeside: www.kms.dk

Officiel e-post til Kort & Matrikelstyrelsen
bedes sendt til kms@kms.dk

Landbrug og Fødevarer

Høringssvar til forslag til Lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Landbrug & Fødevarer takker indledningsvist for at måtte kommentere på forslaget til Lov om ændring af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Lovforslaget indeholder en række elementer, der kan få meget vidtrækkende negative konsekvenser for erhvervets udviklingsmuligheder og økonomi.

Allerede i dag er erhvervet pålagt store administrative og økonomiske byrder, krav om dyre miljøansøgninger selv for mindre ændringer uden miljømæssig konsekvens, lange sagsbehandlingstider og uensartede krav bl.a. på ammoniakområdet som følge af, at flere kommuner har udviklet eget administrationsgrundlag, der i mange tilfælde er langt mere vidtgående end intentionerne i både nuværende lovgivning og direktiver.

Det er derfor altafgørende, at lovforslaget får afhjulpet disse problemstillinger i form af klare og præcise regler for, hvordan kommunerne i fremtiden skal administrere miljøgodkendelserne af husdyrbrug. Endvidere er det for erhvervet altafgørende, at skærpelserne på især ammoniakområdet er afbalanceret i forhold til reel miljøgevinst og erhvervets økonomiske bæreevne og udviklingsmuligheder.

Lovforslaget indeholder bl.a. gennemførelse af dele af Grøn Vækst aftalen (bilag 4) og indeholder følgende fire hovedelementer:

1. Væsentlig skærpelse af ammoniakkravet i forhold til kvælstoffølsomme naturtyper
2. Ændring af afstandskravene for etablering af gyllebeholdere
3. Administrative justeringer vedr. offentlighedsreglerne
4. Anmeldeordninger mv.

Landbrug & Fødevarer ser mulighederne i at etablere anmeldeordninger som første skridt mod forenklinger og dermed hurtigere sagsbehandling. Landbrug & Fødevarer ser frem til at blive inddraget i det videre arbejde med den konkrete udmøntning af reglerne og skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at det er vigtigt, at konkrete bekendtgørelser træder i kraft senest ved lovens vedtagelse.

Landbrug & Fødevarer skal for at give yderligere forenklinger og dermed også endnu hurtigere sagsbehandling på det kraftigste opfordre til at lovforslaget udbygges således, at miljøgodkendelser fremadrettet alene kommer til at omfatte det tekniske anlæg. Alt vedrørende arealerne reguleres via de generelle regler og væsentlige tiltag i forbindelse med vand- og naturplanerne.

Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at klare og entydige regler på ammoniakområdet vil forenkle kommunernes sagsbehandling. Men erhvervet er **stærkt bekymret** for erhvervets udviklingsmuligheder som en følge af den store skærpelse på ammoniakområdet, og de derved medfølgende økonomiske konsekvenser, hvor især fjerkræ- og minkhold bliver særligt ramt af denne skærpelse, idet disse dyrearter har 2-4 gange højere ammoniakemission pr. dyreenhed end fx svin.

Landbrug & Fødevarer finder det dybt problematisk og uacceptabelt, at kommunerne ifølge lovforslaget fortsat får mulighed for at etablere eget udpegningsgrundlag for særlige ammoniakfølsomme naturområder – de såkaldte § 3 områder og ammoniakfølsomme skove. Det fremgår ikke af lovbemærkningerne hvordan denne mulighed er tænkt udmøntet. Endvidere er denne del af lovforslaget overhovedet ikke vurderet med hensyn til miljømæssig- og erhvervsøkonomisk konsekvens. Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse er dette element i lovforslaget ikke i overensstemmelse med den politiske aftale om Grøn Vækst, idet lovforslagets § 7, stk. 1, nr. 3 vil kunne omfatte et meget stort antal arealer beliggende spredt over hele landet, der i mange tilfælde kan være lokaliseret tæt ved eksisterende husdyrbrug. Bestemmelsen er helt uacceptabelt byrdefuld og helt ude af proportioner i forhold til de miljømæssige forbedringer, der vil kunne opnås. Det er endvidere i høj grad en overimplementering af EU-direktiverne. Landbrug & Fødevarer mener derfor at § 7 stk. 1 nr. 3, helt skal udgå.

Landbrug & Fødevarer finder det endvidere problematisk, at bedrifter, hvor anlægget delvist er beliggende inden for 50 m fra et naturområde, eller at husdyrbruget overskrider afskæringskriterierne for ammoniakdepositionen helt afskæres fra at udvikle sig - selv med ændringer, der vil medføre en reduceret ammoniakbelastning, og som dermed vil være til gavn for miljøet.

Landbrug & Fødevarer er forundret over den mangelfulde beskrivelse af de erhvervsøkonomiske konsekvenser i lovbemærkningerne. Der er ingen reel dokumentation for, at forslaget reelt kun berører 360 bedrifter og at det ikke har nogen erhvervsøkonomisk betydning har. Der mangler konkrete beregninger på hvad en skærpelse fra merdeposition til totaldeposition af ammoniak reelt kommer til at koste, ligesom der ikke er beregnet på betydningen af indsættelse af en 50 m forbudszone. Erhvervet forventer helt klart, at dette skal udredes og vurderes, inden lovforslaget fremsættes i Folketinget.

Landbrug & Fødevarer finder det helt afgørende, at der findes en acceptabel løsning på disse problemstillinger inden lovforslaget forelægges de politiske beslutningstagere. I lyset af den meget alvorlige økonomiske situation, som erhvervet står i og de meget vidtrækkende konsekvenser af lovforslaget kan have for erhvervet forbeholder vi os ret til, at komme med supplerende bemærkninger indenfor en uge.

Der henvises til de mere uddybende bemærkninger under de enkelte punkter.

Konkrete bemærkninger til ændring af ammoniakkrav

Administrationen af miljøgodkendelsesordningen med hensyn til ammoniakkrav er i dag præget af uklare regler og uensartet sagsbehandling i de forskellige kommuner. Det er derfor positivt, at målet med lovforslaget er at skabe klare og præcise regler på ammoniakområdet, så forvaltningen kommunerne imellem ensrettes og effektiviseres. Desværre er der flere uklarheder i lovforslaget, der betyder, at dette formål næppe nås.

Lovforslaget indebærer en ændret praksis for vurdering af særligt ammoniakfølsomme naturområder fra at vurdere en maksimal **mer**deposition på 0,3-0,7 N/ha pr. år i bufferzone II til, at der for ammoniakfølsomme naturtyper i internationale naturbeskyttelsesområder bliver krav om en maksimal **total**deposition på 0,2-0,7 kg N/ha pr. år (kategori 1) afhængig af antallet af husdyrbrug. Endvidere at der for nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder er forslag om en maksimal **total**deposition på 1,0 kg N/ha pr. år (kategori 2).

Der er tale om en meget betydelig skærpelse af beskyttelsesniveauet for de ammoniakfølsomme naturtyper. Konsekvensen er væsentlige begrænsninger i erhvervets udviklingsmuligheder, og det vil få voldsomme økonomiske konsekvenser for erhvervet.

Endvidere lægger lovforslaget op til en 50 m forbudszone fra visse naturområder, der i realiteten omfatter hele ejendommen, når blot en del af anlægget ligger inden for zonen, samt giver muligheder for, at kommunerne selv kan udpege områder, som de vurderer skal have en særlig beskyttelse.

Hvis lovforslaget gennemføres som foreslået, vil det som tidligere nævnt ramme visse produktionstyper ekstremt hårdt. Det er derfor centralt, at der findes en acceptabel løsning på disse problemstillinger.

Ammoniakfølsomme naturtyper – specielt kommunernes mulighed for udpegning af særligt følsomme naturområder (§ 7 stk. 1 nr. 3)

Lovforslaget skærper ammoniakreguleringen for 3 arealkategorier. Landbrug & Fødevarer har noteret de væsentlige skærpelser i forhold til kategori 1 og 2, som er en udmøntning af den politiske aftale om Grøn Vækst.

I forhold til kategori 3 finder Landbrug & Fødevarer lovforslaget fuldstændig uacceptabelt og er af den opfattelse, at kategori 3 helt skal udgå af loven eller fuldstændig omformuleres.

I forhold til de 3 kategorier anføres følgende bemærkninger:

Kategori 1 - Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder. Kategorien omfatter de nuværende § 7 områder samt ”nærmere” bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.

Det bør anføres i lovtæksten og lovbemærkningerne, at det kun er de naturtyper, der udgør en del af udpegningsgrundlaget i de enkelte Natura 2000-områder, som er omfattet af bestemmelsen.

I forhold til at opfylde Habitatdirektivets forpligtigelser henledes opmærksomheden på, at forpligtigelserne til at sikre gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper i Habitatdirektivet kun gælder for de arter og naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område.

Det vil sige, at der godt kan være habitatnaturtyper (som er nævnt i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser), som ikke er en del af udpegningsgrundlaget for et givent Natura 2000-område. Derfor bør der ikke stilles særlige skærpede vilkår i disse tilfælde.

Det skal således sikres, at det udelukkende er de habitatnaturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for det konkrete habitatområde, der kan udløse, at naturtypen bliver omfattet af kategori 1.

Kategori 2 – nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Det anbefales, at denne kategori defineres klart for at undgå forvirring om afgrænsningen. Kategorien bør således kun omfatte helt særlige næringsstoffølsomme naturtyper, jf. naturtyper defineret i § 7 i den nuværende bekendtgørelse.

Kategori 3 – ammoniakfølsomme naturtyper og ammoniakfølsomme skove.

Lovforslaget lægger op til, at kommunerne skal vurdere merudledningen til områder med særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. I lovforslaget foreslås det, at kommunalbestyrelserne konkret skal vurdere, om der er ”øvrige ammoniakfølsomme naturområder” i nærheden af et ansøgt husdyrbrug. Af § 7 stk. 3 fremgår, at ministeren kan fastsætte regler for, hvilke naturtyper der er omfattet af stk. 1, nr. 3 og om kommunalbestyrelsens oplysningspligt efter stk. 4 for så vidt angår stk. 1, nr. 3.

I Grøn Vækst aftalen fremgår:

”For visse ikke-Natura 2000-naturtyper uden bufferzonebeskyttelse i dag udstedes der en statslig retningslinie om en maksimal merbelastning”

Det var intentionen i Grøn Vækst aftalen, at der kun er tale om særlige tilfælde, og at intentionen i aftalen ikke er at lade det være op til den enkelte kommune selv at foretage denne vurdering. Det er fuldstændig uforståeligt, at lovforslaget overdrager ansvaret til kommunerne og ikke følger den politiske beslutning med hensyn til særlige naturtyper uden for Natura2000.

Det findes yderligere dybt kritisabelt, at det ikke af lovbemærkningerne fremgår klart hvilke naturtyper, der vil være omfattet. Dette skal også ses i lyset af, at hverken de erhvervsøkonomiske konsekvenser eller miljømæssige konsekvenser af § 7 stk. 1. nr. 3 er vurderet.

Med indførelse af kategori 3 som foreslået i § 7 stk. 1. nr. 3 er hele ideen om indførelse af ensartede retningslinier og smidig sagsbehandling væk. Erhvervet er derfor sat tilbage til de nuværende forhold med både lange sagsbehandlingstider og uensartet regulering kommunerne imellem. Udpegninger af særlige ammoniakfølsomme områder må ikke være et lokalpolitisk emne.

Det bemærkes hertil, at ca. 9,5 pct. af det danske landareal består af beskyttede naturtyper i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3, svarende til ca. 407.000 ha. Langt fra alle de beskyttede naturtyper er særligt ammoniakfølsomme, og det fremgår ikke af lovforslaget hvilke konkrete naturtyper, der tænkes på. Tilsvarende savnes en klarhed over hvilke ammoniakfølsomme skove, der tænkes på. I stedet foreslås det i udkastet, at det er op til den enkelte kommune at foretage individuelle vurderinger heraf.

Da mange af § 3 arealerne er forholdsvis små (ned til 2.500 m²), betyder det, at den geografiske udbredelse af de beskyttede naturtyper er stor. På den baggrund er det meget væsentligt, at der fastsættes nogle klare retningslinjer for, hvilke naturtyper der er særligt ammoniakfølsomme, da det alternativt vil betyde, at rigtig mange landbrug vil blive uacceptabelt hårdt ramt af loven.

Et yderligere aspekt er, at flere landmænd har udlagt naturområder tæt på deres ejendom. Når der er en konkret risiko for, at sådant et område kan udpeges som særlig ammoniakfølsomt naturområde med en række alvorlige konsekvenser for bedriftens fremtidige muligheder, vil det betyde, at landmænd fremover vil afholde sig fra frivilligt at etablere eller vedligeholde natur omkring ejendommen af frygt for, at det senere kan resultere i afvikling af produktionen på ejendommen. § 7 stk.1 nr. 3 kan derfor få negative konsekvenser for etablering og vedligeholdelse af naturområder i nærheden af landbrugsejendomme. Landbrug & Fødevarer formoder ikke, at dette er formålet med lovforslaget og næppe i overensstemmelse med fødevarerministerens ønske om at gøre danske landmænd til afgørende spillere i forhold til etablering af naturområder.

Dette sammenholdt med de manglende økonomiske og miljømæssige vurderinger er Landbrug & Fødevarer derfor af den opfattelse, at kategori 3 helt skal udgå af lovforslaget. Subsidiært fjernes § 7 stk. 1 nr. 3 og der indføres en ny § 21 stk. 2 med følgende ordlyd: "Ministeren kan, ved ansøgning om miljøgodkendelse af en udvidelse efter § 12 fastsætte regler om, at der for visse ammoniakfølsomme naturtyper omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 skal foretages en vurdering af merdepositionen af ammoniak fra udvidelsen af anlægget".

Forbud mod etablering, udvidelse og ændringer mindre end 50 m fra et naturområde

Landbrug & Fødevarer finder det unødvendigt at indføre en egentlig forbudszone på 50 m fra et anlæg til en given naturtype, der vil have en række uhensigtsmæssige konsekvenser. Det foreslås, at dette krav udgår.

Dette skal også ses i lyset af, at forbudszonen alene begrundes i utilstrækkelige beregningsmodeller. Hertil bemærkes, at der i mangel af en beregning for en afstand mindre end 50 m kan gennemføres en beregning for 50 m. Denne fremgangsmåde er fx anvendt i sagen MKN-130-00057, dog her i forhold til 300 m. Hvis de meget lave grænser for totaldeposition kan overholdes ved en afstand på 50 m, vil der være tale om en temmelig begrænset emission. Når det så sammenholdes med, at der ikke sker en forøgelse af emissionen inden for en afstand af 50 m, må der være tale om en acceptabel situation.

Forbudszone på 50 m i forhold til skovområder og for § 3 for eksisterende anlæg vil få fatale følger for de mange ejendomme, der ligger under 50 meter fra disse naturområder, kommunerne kan udpege i henhold til § 7 stk. 1 nr. 3,

såfremt denne bestemmelse bibeholdes i en eller anden form. Der kan være tale om anlæg, der har ligget tæt på et område i 10-20 år eller mere, og hvor der er investeret millioner af kroner. På den baggrund kan naturværdien af selv meget følsomme naturområder 50 meter fra anlægget næppe være af hverken særlig lokal eller regional interesse. Derfor bør der under ingen omstændigheder være en forbudszone, for så vidt angår de arealer, der, i givet fald, vil blive omfattet af § 7 stk. 1 nr. 3.

For anlæg beliggende 50 m fra kategori 1 eller 2 vil det indebære, at enhver udvidelse eller ændring på et husdyrbrug vil være udelukket, hvis der i dag er en del af et anlæg beliggende inden for de beskrevne områder eller inden for 50 m fra disse, medmindre disse anlæg eller anlægsdele fjernes. Et sådant forbud vil betyde, at produktionsanlæg vil fastholdes i forældede produktionsforhold uden mulighed for at forbedre deres miljøforhold. Her vil kun være nedslidning tilbage. Hvis de opstillede krav til deposition i øvrigt kan overholdes, er et sådant forbud helt unødvendigt.

Der synes i øvrigt at være uoverensstemmelse mellem formuleringen af § 7 sammenlignet med bemærkningerne til forslaget.

I bemærkningerne omtales en forbudszone mod etablering, udvidelse eller ændring af anlæg for mere end 15 dyreenheder i en afstand på 50 m fra anlægget til de ammoniakfølsomme naturtyper. En sådan forbudszone vil indebære, at der uden for den anførte afstand vil kunne etableres anlæg inden for samme ejendom, hvis lovens bestemmelser i øvrigt kan opfyldes.

I modsætning hertil synes teksten i § 7, hvorefter etablering, udvidelse og ændring ikke er tilladt, hvis anlægget ligger helt eller delvist inden for, eller der er mindre end 50 m fra anlægget til de ammoniakfølsomme områder. Det rejser spørgsmålet om, hvad der forstås ved "anlægget". Er det det samlede anlæg, som det er defineret i lovens § 3, nr. 2 (Anlæg: Dyreholdet med tilhørende stalde og lignende, samt husdyrbrugets gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg), eller er det de enkelte fysiske anlæg, som for eksempel den enkelte staldafdeling eller det enkelte opbevaringsanlæg?

Denne fortolkningstvivl kan afhjælpes ved at formulere indledningen til § 7 således: "Etablering, udvidelse og ændring af anlæg, der er eller derved bliver større end 15 dyreenheder er ikke tilladt inden for følgende områder og inden for en afstand på 50 m fra disse:"

Vedr. punkt 2.1.2. Lovforslaget (ammoniak) - Kumulativ vurdering

I bemærkningerne til lovforslaget er der for kategori 1 naturtyperne ikke konkretiseret, hvordan den kumulative effekt skal vurderes.

For bufferzone II er det nuværende afskæringskriterium følgende:

I en afstand på 300-1.000 meter fra de i § 7 nævnte naturområder må merbelastningen i naturområdet ikke overskride følgende fastlagte beskyttelsesniveau.

Den tilladte merbelastning (afskæringskriterierne) afhænger af antallet af øvrige ejendomme, hvor et eller flere anlæg har en samlet husdyrproduktion større end 75 DE, og hvor disse anlæg er placeret i samme bufferzone (både bufferzone I og II) og placeret nærmere end 1.000 meter fra dele af staldanlæggene på det husdyrbrug, der skal have en miljøgodkendelse.

- 0,3 kg N pr. hektar ved mere end 2 brug (mere end 1 ejendom udover husdyrbruget der ansøger),
- 0,5 kg N pr. hektar ved 2 brug (1 ejendom udover husdyrbruget der ansøger) og
- 0,7 kg N pr. hektar ved 1 brug (husdyrbruget der ansøger)

Beregningen af ammoniakspredningen og afsætningen skal foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Danmarks Miljøundersøgelser (standardafsætningskurver baseret på OML-DEP modellen)

Den gældende ammoniakregulering i husdyrgodkendelsesloven er udformet ud fra den forudsætning, at det enkelte husdyrbrug maksimalt har en størrelse på 500 dyreenheder, og at det derfor var nok kun at vurdere inden for 1.000 m.

Kumulativ vurdering - forslag fra Landbrug & Fødevarer

Her anføres et forslag til, hvordan den kumulative effekt skal vurderes ved den fremtidige miljøregulering.

Vurderingen er opdelt i to faser:

1. For husdyrbrug med staldanlæg i en afstand på 0-1.000 meter fra ammoniakfølsom naturtype i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1).
 - a. Optæl antal øvrige ejendomme som har et eller flere anlæg med en samlet husdyrproduktion større end 150¹ DE inden for 0-1.000 meter fra den ammoniakfølsomme naturtype i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1), og som samtidig har en placering inden for en afstand på 1.000 meter fra dele af staldanlæggene på det husdyrbrug, der skal have en miljøgodkendelse
 - b. Optæl antal ejendomme med staldanlæg over 500 dyreenheder i en afstand på mere end 1.000 meter fra ammoniakfølsomt naturtype i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1), og som samtidig har en maksimal totaldeposition på mere end 0,2 kg N pr. hektar i det punkt i den specifikke ammoniakfølsomme naturtype i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1), der er beliggende nærmest staldanlæggene på det husdyrbrug, der ansøger om miljøgodkendelse.
2. For husdyrbrug med staldanlæg på mere end 500 dyreenheder og med en afstand på mere end 1.000 meter fra ammoniakfølsomt naturtype i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1).
 - a. Optæl antal øvrige ejendomme med staldanlæg over 500 dyreenheder i en afstand på mere end 1.000 meter fra ammoniakfølsomt naturtype i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1), og som samtidig har en maksimal totaldeposition på mere end 0,2 kg N pr. hektar i det punkt i den specifikke ammoniakfølsomme naturtype i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1), der er beliggende nærmest staldanlæggene på det husdyrbrug, der ansøger om miljøgodkendelse.
 - b. Optæl antal ejendomme som har et eller flere anlæg med en samlet husdyrproduktion større end 150¹ DE inden for 0-1.000 meter fra den specifikke ammoniakfølsomme naturtype i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1)

For ansøgt husdyrbrug må totaldepositionen i den specifikke ammoniakfølsomme naturtype i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1) ikke overskride følgende fastlagte beskyttelsesniveau.

- en maksimal totaldeposition på 0,2 kg N pr. hektar ved mere end 2 brug (mere end 1 ejendom udover ansøgers husdyrbrug),
- en maksimal totaldeposition på 0,4 kg N pr. hektar ved 2 brug (1 ejendom udover ansøgers husdyrbrug) og
- en maksimal totaldeposition på 0,7 kg N pr. hektar ved 1 brug (ansøgers husdyrbrug)

Det er kommunernes ansvar² for husdyrbrug over 500 dyreenheder at tilvejebringe information om det pågældende husdyrbrugs totaldeposition af kg N pr. hektar i den specifikke ammoniakfølsomme naturtype i internationale

¹ Begrundelse for bedrifter over 150 DE: Baseret på OML-DEP beregning af tørdeposition af ammoniak i kg N/ha, vil der i en afstand på 400-500 m fra et slagtesvinestaldanlæg med 180 DE være en totaldeposition på 0,25 kg N/ha pr. år.

Kilde: Ammoniakspredning omkring en svineproduktion (2007). Meddelelse nr. 790, Dansk Svineproduktion.

² For at kunne beregne ammoniakdepositionen fra andre ejendomme over 500 DE, kræves oplysning om ammoniakemission fra hver enkelt staldafsnit, samt hver enkelt gyllebeholder for ejendommene, samt præcis placering af disse.

Kommunen bør indenfor 14 dage fra en forespørgsel fra ansøger leverer total deposition af Kg N pr. ha i den specifikke ammoniakfølsomme naturtype i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1), samt forudsætningerne for beregningerne herunder ammoniakemission fra hver enkelt staldafsnit og gødningsopbevaringslager, samt præcis placering af disse.

Oplysningerne om ammoniakdeposition fra ejendomme der muligvis skal indgå i kumulation med en udvidelse, skal kunne rekvireres fra kommunen allerede i forbindelse med den indledende miljøscreening af en ejendom, så informationerne kan anvendes i forbindelse med udarbejdelse af ansøgningen og før landmanden får omkostninger med udarbejdelse af den endelige ansøgning.

naturbeskyttelsesområder (kategori 1) (det er vores formodning at kommunen i forvejen ligger inde med den information).

Økonomiske vurderinger af lovforslaget

Landbrug & Fødevarer finder det stærkt kritisabelt, at de økonomiske vurderinger af lovforslaget er beskrevet på et meget generelt og overordnet grundlag. Det er i lovforslaget anført, at der udelukkende er tale om samlede positive økonomiske konsekvenser for erhvervet som følge af forenklinger. Der er ingen tvivl om, at de miljømæssige stramninger vil betyde meget store omkostninger for erhvervet, og vi er derfor helt uforstående overfor denne vurdering.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget er vurderet at omfatte 360 husdyrbrug og til at udgøre 24. mio. kr. årligt. Det undrer, hvordan antallet af husdyrbrug er opgjort, og om der ligger et velunderbygget datamateriale til grund. Dette skal også sammenholdes med at hverken placeringen eller de nærmere retningslinier for udpegning af arealerne under kategori 3 er kendte. Antallet af berørte ejendomme er, efter Landbrug & Fødevarers opfattelse, væsentligt højere end 360 husdyrbrug. Fx er der i dag 440 minkbrug inden for den nuværende 1.000 m bufferzone.

Husdyrbrug, som har anlæg, der ligger mindre end 50 m fra ammoniakfølsomme områder eller som rammes af den meget skærpede ammoniakregulering må ikke udvide eller ændre deres produktion eller anlæg. De økonomiske konsekvenser af dette, er at husdyrbrugene bliver låste med et værditab til følge. Værditabet afhænger af husdyrbrugenes individuelle forhold;

1. Husdyrbrug som er nedslidte vil kun have et mindre tab eller intet tab
2. Husdyrbrug som har gennemført alle investeringer i forhold til en udvidelse vil kunne fortsætte en rum tid endnu, dog må husdyrbrugene imødesee en kortere afskrivningsperiode end den, som de lagde til grund for investeringen
3. Husdyrbrug, som har gennemført nogle investeringer i forbindelse med en udvidelse men endnu ikke er færdige. Eksempelvis mangler store kvægbedrifter måske at investere til ungdyr, således at de kan få samlet dyreholdet på én ejendom. Den nuværende situation er ikke holdbar i længden pga. af arbejdsmæssige årsager. Det har været en midlertidig praktisk foranstaltning. Disse bedrifter bliver hårdt ramt økonomisk i form af et markant værditab som følge af, at de må afvikle bedriften og/eller produktionen lang tid før produktionsanlægget er afskrevet

Det bemærkes her, at det i de almindelige bemærkninger, pkt. 4.1 er anført, at det vurderes, at ca. 360 husdyrbrug reelt vil blive berørt af de skærpede krav, således de i forbindelse med en miljøgodkendelse skal fastsætte yderligere virkemidler eller ændre placeringen af en evt. udvidelse. Her tales således ikke om muligheden for, at det kan blive nødvendigt at fjerne dele af anlæg, der ligger nærmere end 50 meter fra de omhandlede områder. Vurderingen af betydningen af bestemmelsen må således være foretaget under den forudsætning, at anlægsdele inden for de 50 meter ikke vil kunne udelukke udvidelse eller ændring uden for denne afstand. Ligeledes omfatter den økonomiske opgørelse ikke bedrifter som bliver påvirket som følge af at de ligger i nærheden af kategori 3 områder. Desuden er der ikke taget hensyn til byrdefordelingen mellem de forskellige husdyrproduktioner. Det forventes især, at produktionen af fjerkræ og mink vil blive særligt hårdt ramt, da der mangler tilgængelig teknologi og reduktioner af ammoniakemissioner fra disse produktioner derfor bliver særlig omkostningskrævende.

Det er helt uacceptabelt, at der gennemføres en så gennemgribende ændring i bedrifternes rammevilkår uden en tilbundsående vurdering af de økonomiske konsekvenser for erhvervet. Erhvervet skal derfor stærkt opfordre til, at

Endelig skal det understreges, at IT ansøgningssystemet skal kunne håndtere kumulation efter de nye regler, samtidig med at loven træder i kraft.

ministeriet får gennemført en nærmere analyse af de økonomiske konsekvenser af lovforslaget inden det forelægges de politiske beslutningstagere.

Landbrug & Fødevarer skal samtidig anmode om at blive inddraget i denne proces.

Konkrete bemærkninger til ændring af afstandskravene for etablering af gyllebeholdere

Landbrug & Fødevarer finder som udgangspunkt forbuddet mod nyetablering af gyllebeholdere mindre end 100 meter fra vandløb fornuftigt. Helt ufravigelige regler, som der er lagt op til i forslaget § 9 stk. 4, vil dog før eller senere vise sig at føre til urimelige situationer. Der vil findes enkelte tilfælde, hvor det rent fysisk ikke er muligt for gylle at løbe i vandløbet, eller hvor der kan stilles krav til tekniske foranstaltninger eller anden sikkerhed tilpasset de landskabelige hensyn. Lovforslaget bør i disse tilfælde åbne op for en mulig dispensation.

Da de konkrete regler for gyllebeholdere vil blive fastsat gennem ændring af bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand, er der mulighed for at udarbejde konkrete kriterier for dispensation. Landbrug & Fødevarer stiller sig gerne til rådighed for forslag til kriterier for dispensation og forventer, at blive inddraget i det efterfølgende arbejde med ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Bemærkninger til administrative justeringer vedr. offentlighedsreglerne

Landbrug og Fødevarer ser frem til administrative justeringer af offentlighedsreglerne, der vil mindske papirforbruget og lette den kommunale administration og samtidig frigive ressourcer til sagsbehandling.

Landbrug & Fødevarer er dog af den opfattelse, at udarbejdelse af en den korte orientering ikke må betyde længere sagsbehandlingstid. Der opfordres derfor til, at der udarbejdes en skabelon til brug for kommunernes orientering om udkastet til godkendelse. Dette skal også ses i lyset af bemærkningernes afsnit 3.3, hvor der fremgår, at der skal udarbejdes en ”fyldestående orientering”, hvilket kan tolkes mere administrativt tungt end et krav om en ”kort orientering”.

Bemærkning til anmeldeordning mv.

Ansøgning om miljøgodkendelse er administrativt tungt og meget byrdefuldt for erhvervet, hvilket skal ses i lyset af meget omfattende krav til ansøgningerne og lange sagsbehandlingstider i kommunerne.

Landbruget har derfor løbende påpeget behovet for, at bagatelmæssige ændringer ikke kræver en fuld miljøgodkendelse, og at dette i stedet kan håndteres via en anmeldeordning. For at sikre den nødvendige fleksibilitet i et moderne og dynamisk landbrug må udgangspunktet være, at ændringer, der ikke medfører en miljømæssig merpåvirkning, eller nødvendige dyrevelfærdsmæssige ændringer som følge af anden lovgivning, skal kunne ske uden miljøgodkendelse, og evt. i stedet håndteres via en anmelderordning.

Landbrug & Fødevarer er tilfreds med, at lovforslaget giver mulighed for en anmeldeordning som erstatning for en egentlig miljøgodkendelse i bagatelsager. Denne justering er første skridt mod færre administrative byrder og det sikrer en mere dynamisk erhvervsudvikling.

I lovbemærkningerne lægges der op til, at der i første omgang etableres anmeldeordninger for ensilagepladser og gødningsopbevaring samt ved bygningsmæssige ændringer som følge af nye dyrevelfærdskrav og ændringer af husdyrholdet under forudsætning af, at en række miljømæssige krav er opfyldt.

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt, at forudse alle de situationer, hvor en anmeldeordning vil være relevant. Det er vores vurdering, at der i lovbemærkningerne skal åbnes op for etablering af anmeldeordninger i andre situationer end konkret nævnt i udkastet til lovbemærkningerne. Et eksempel herpå er fx etablering af kølebrønde til opbevaring af døde dyr på bedriften. Det skal således præciseres, at en anmelderordning kan etableres i situationer, hvor ændringen ikke medfører en samlet miljømæssig merpåvirkning.

De konkrete anmeldeordninger er ikke nærmere beskrevet i lovforslaget. Landbrug & Fødevarer ser frem til at se de præcise tiltag, der er tænkt håndteret via en anmelderordning. Landbrug & Fødevarer forventer at erhvervet bliver inddraget i dette arbejde og skal anmode om, at der afholdes et møde herom.

Den nuværende anmeldeordning i godkendelsesbekendtgørelsens § 19 er udformet med udgangspunkt i landzonereglerne i planloven. Det gælder bl.a. begrebet beliggenhed i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. I lyset af strukturudviklingen og tilpasningerne til de nye krav er dette beliggenhedskriterium for snævert. Hvis et husdyrbrug påbegynder en udflytning, vil en beliggenhed ved en udflyttet stald ikke opfylde bestemmelsen om beliggenhed i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. Da der er tale om en administrationspraksis, som Miljøklagenævnet også har tiltrådt i relation til anmeldeordningen, er det afgørende, at lovbemærkningerne udformes på en måde, så ministeren har bemyndigelse til at fravige den hidtidige administration af planlovens landzoneregler ved udstedelse af de kommende anmeldelsesregler.

Landbrug & Fødevarer finder det endvidere centralt at der sker en hurtig udmøntning af muligheden i bekendtgørelser således effekten hurtigt kan udnyttes. Eksempelvis vil kravene til dyrevelfærd for minkfarme træde i kraft pr. 31. december 2010. Der er derfor behov for, at ordningen træder i kraft hurtigst muligt, og helst inden april 2010, så avlerne reelt har en chance for at overholde gældende tidsfrist pr. 31. december 2010. Landbrug & Fødevarer foreslår, at bekendtgørelserne skal træde i kraft ved lovens vedtagelse i Folketinget.

Det er i øvrigt Landbrug & Fødevarer opfattelse, at flest mulige sager stadig skal kunne klares indenfor de lovgivningsmæssige rammer. Der vil derfor stadig være et behov for at understrege og vejlede om, at bagateller hverken hører under godkendelse og anmeldelse.

Bemærkninger til de øvrige dele af lovforslaget

Ad Almindelige bemærkninger, pkt. 1

Det er ikke korrekt, når det anføres, at det hidtil har været udgangspunktet i landbrugsloven, at en ejendom maksimalt må rumme en produktion på 500 dyreenheder. Der har været tale om, at der ved etablering eller udvidelse til mere end 500 dyreenheder på en ejendom skulle ske en opdeling i enheder, der ikke overstiger 500 dyreenheder. Denne bestemmelse er ophævet i juni 2008.

Om dispensationsmulighed ved ændringer begrundet i dyrevelfærd og ændringer der alene bibeholder en produktion

Det er positivt, at det anføres, at man kan overskride grænserne for totalbelastning af ammoniak ved renovering af staldanlæg, som har til formål at fremme dyrevelfærd.

Det samme bør være tilfældet, hvis der er tale om ændringer, der ikke forøger produktionen men alene gør det muligt at opretholde denne på rimelige vilkår, når det kan ske uden en forøget ammoniakemission. Det bør også være muligt at ændre dyretype og dyreart, når det kan ske uden forøget ammoniakemission. Eksempelvis kunne der være tale om nedtrapping af en produktion ved skift fra malkekvæg til en slagtekalveproduktion, som bør kunne gennemføres uanset beliggenhed.

Der bør også kunne dispenseres fra § 7 i samme tilfælde, som det ifølge bemærkningerne, jf. pkt. 2.1.2, vil være muligt at overskride grænserne for totalbelastning af ammoniak, nemlig ved renovering for at fremme dyrevelfærd, men også ved de andre ændringer, der er omtalt ovenstående. Nogle ejendomme vil på grund af bestemmelserne i § 7 og § 21 i realiteten blive låst til den nuværende produktion. Det er ikke acceptabelt, hvis disse ejendomme også hindres i at foretage ændringer for at fremme dyrevelfærd og andre ændringer som beskrevet, hvis det sker uden at være koblet til en udvidelse af husdyrproduktionen.

Om klagemulighed ved brug af oplysningsordning

Den oplysningsordning, der fremgår af stk. 4, indebærer en kommunal stillingtagen til udpegning og udstrækning af de omhandlede områder. Der bør, som ifølge Naturklagenævnets praksis i forhold til Naturbeskyttelseslovens oplysningsordning for § 3-områder, være tale om en tilkendegivelse/afgørelse, der kan påklages til Miljøklagenævnet, da der i realiteten bliver tale om en afgørelse, der kan have meget vidtgående betydning for en kommende sag. Det anføres, at sager om miljøgodkendelse af husdyrbrug har en meget omfattende og ofte meget bekostelig karakter. Det er

derfor ikke hensigtsmæssigt, hvis en sådan sag skal gennemføres for at få en kommunal stillingtagen til den omhandlede arealudpegning prøvet ved en klageinstans. Et sådant spørgsmål bør kunne påklages selvstændigt. Det vil kunne spare mange sagsbehandlingsressourcer, hvis det kan undgås, at en godkendelsessag behandles på en forkert forudsætning om hvorvidt et areal er omfattet af beskyttelsen i § 7.

Normtal til beregning af generelle ammoniakkrav (Under forudsætning af nuværende beregningsmetode)

Det nævnes, at der i forbindelse med Grøn vækst er aftalt, at husdyrbrugets ammoniaktab fra 2011 skal beregnes med anvendelse af de seneste normtal for kvælstofudskillelse. Normtal for kvæg vil alt afhængig af grovfoderudbytte, foderudnyttelse og proteinniveau svinge fra år til år. Det generelle reduktionskrav, der fastsættes til 30 %, skal dog fortsat beregnes i forhold til bedste staldsystem og normtal fra 2005/06. Egentlig er der ikke tale om, at reduktionskravet er 30 % af emissionen i 2005/06, men at emissionen skal ned på et niveau svarende til 70 % af emissionen i 2005/06. Når N-udskillelsen stiger, som følge af stigende ydelse, og emissionen beregnes som en fast procentdel af N-udskillelsen, betyder kravet om at reducere emissionen til et niveau der svarer til 70 % af emissionen i 2005/06, at emissionskravet reelt bliver stigende og over 30 % for malkekøer. Svingninger i udskillelsen på grund af ovennævnte naturgivne årsager, vil ligeledes give varierende reduktionskrav fra år til år.

Det må derfor være et krav, at for malkekøer, hvor der ikke sker et fald i emissionen, bør reduktionskrav, reduktionsberegninger og vilkår tage udgangspunkt i samme års normtal.

Ændring af beregningsmetode for N-emission:

En del af ovenstående problem løses, hvis beregningen af N-emissionen i Husdyrgodkendelsesloven, blev beregnet efter TAN-princippet. (TAN-princippet beregner emissionen på basis af den fraktion der kan fordampe, nemlig N i urin, TAN= Total ammonium N.)

En beregning baseret på TAN vil også løse et problem, som opstår som følge af kravet om at reduktionskravet beregnes på basis af normtal 2005/06, mens reduktionen skal beregnes på basis af nyeste normtal. Det betyder nemlig, at virkningen af teknologien: ”reduceret proteinmængde”, ikke kan beregnes i det nuværende system. Årsagen er at effekten af tiltaget beregnes ud fra et faktisk forhold mellem organisk N og ammonium-N i malkekøernes gødningsudskillelse. Dette forhold ændres fra år til år ved en stigende ydelse, eller ved variationer i proteinniveau og foderudnyttelse. Der skal derfor ske en løbende ændring af vejledningen for beregning af teknologiens virkning, og der skal ske en omprogrammering af IT-systemet hvert år.

Malkekøer med samme proteinniveau pr. FE og samme foderudnyttelse har ikke en stigning i udskillelsen af ammonium-N ved stigende ydelse, kun en stigning i mængden af organisk N. Sidstnævnte fordampes ikke. En beregning for malkekøer, baseret på TAN i Husdyrgodkendelsesloven, vil derfor vise, at der ikke bliver et øget reduktionskrav ved stigende ydelse.

Fulde stalde ved stigende mælkeydelse

En beregning af emissionen baseret på TAN, vil som nævnt vise, at malkekøer ikke stiger i N-emission ved stigende ydelse. Det betyder, at med hensyn til N-emission, er der ingen begrundelse for ikke at tillade fulde stalde uanset ydelse. Med hensyn til øget udskillelse af organisk N og fosfor, tager harmonikravene hånd om disse. For øvrige påvirkninger af det omgivne miljø (lugt, støj, lys, transport mm.) er der ikke ændringer eller kun ubetydelige påvirkninger.

Det er på den baggrund ikke rimeligt, at kvægbrugeren skal gætte sig til sin fremtidige ydelse ved en godkendelse, og der er ingen miljømæssig begrundelse for ikke at kunne producere med uændret koantal uanset ydelsesniveau.

Landbrug & Fødevarer forventer omtalte problemstillinger samt tilsvarende problemstillinger for andre husdyrarter håndteres i forbindelse revision af selve husdyrgodkendelsesloven inden udgangen af 2010, hvor fokus er forslag til yderligere at forenkle, forbedre og sammentænke husdyrgodkendelsesloven.

Ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning (Fladekilder)

Ammoniakpåvirkningen fra Fladekilder ved udbringning af husdyrgødning, skal, som den nuværende lovgivning er udformet, ikke indregnes i ammoniakdepositionen på naturområder. En række kommuner medtager i dag beregninger af totalbelastningen med kvælstof på naturarealer, hvor de med en tilpasset model efter eget valg sjusser sig til en beregnet belastning fra udbringningsarealerne. Det er klart i forarbejderne til den gældende lov angivet, at det generelle krav om ammoniakreduktion tager højde for den belastning, der måtte komme fra fladekilden. Ammoniakfordampningen fra fladekilder indgår derfor ikke i de beregninger der foretages i IT ansøgningssystemet. Derfor er der behov for, at det præciseres i lovgivningen, at ammoniakfordampning fra Fladekilder ikke skal indgå i beregningerne af ammoniakdeposition på naturarealer.

Revurdering af miljøgodkendelse

Revurdering af miljøgodkendelser er ikke omtalt i udkastet, men den betydelige skærpelse, som der er lagt op til med hensyn til ammoniakreguleringen i forhold til naturtyper omfattet af § 7, stk. 1. Landbrug & Fødevarer er af den opfattelse, at § 7 stk. 1 ikke finder anvendelse i forbindelse med revurderinger, idet dette ellers vil være af ekspropriationslignende karakter. Dette bør synliggøres i bemærkningerne, hvor det ønskes anført, at den betydelige skærpelse af ammoniakreguleringen som følge af lovens § 21 i forhold til naturtyper omfattet af § 7, stk. 1 ikke skal være gældende i revurderingssager. I disse sager skal alene tages hensyn til hvilke bedste tilgængelige teknologier, det er teknisk muligt og proportionalt at indføre i eksisterende anlæg.

Undtagelser for det generelle ammoniakkrav for visse produktioner.

I henhold til Aftalen om Grøn Vækst (bilag 4) skal det generelle krav om reduktion af ammoniakfordampningen fra husdyrbrug skærpes til 30 pct. i 2011. Der vil dog i henhold til aftalen stadig være undtagelser fra det generelle ammoniakkrav for fx udegående husdyr og økologiske husdyr, husdyr på dybstrøelse, fjerkræ og smågrise.

I Bemærkninger til lovforslaget (1.1.1) er det nu anført, at undtagelsesbestemmelserne skal evalueres i forbindelse med at det nye skærpede ammoniakkrav, som træder i kraft 1. januar 2011. Derved skabes der usikkerhed om de undtagelsesbestemmelser, som er aftalt i Grøn Vækst, hvilket ikke er acceptabelt.

Forholdet til EU retten

I Grøn Vækst og i indledningen til lovforslaget står der, at planen indeholder nye initiativer på miljøområdet, som sikrer, at Danmark lever op til sine forpligtigelser i vandrammedirektivet, fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet.

Under forholdet til EU-retten, de almindelige bemærkninger pkt. 7, står der, at lovforslaget understøtter fuglebeskyttelses- og habitatdirektivet.

Under lovens økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet, pkt. 4.1, står, at kravet om maksimal totalbelastning for ammoniak skal ses i forhold til, at kommunerne alternativt skal regulere ammoniakbelastningen fra husdyrbrugene på baggrund af 246 delplaner for Natura-2000 områderne.

De specifikke bemærkninger om de nye grænser for ammoniakbelastning, pkt. 7, afsluttes med, at hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte vil skade et Natura 2000 område, skal kommunen meddele afslag.

Lovforslaget synes udformet på et løst og tvetydigt grundlag i forhold til habitatforpligtigelserne. Med lovforslaget får vi 4 regelsæt: De nye krav i lovforslaget, de 246 delplaner, der formentlig skal iagttages, habitatbekendtgørelsen samt habitatdirektivet i almindelighed.

Lovforslaget bør mere klart angive, hvorledes reglerne vil skulle være gældende i forhold til habitatforpligtigelserne i almindelighed og de kommende naturplaner.

Kommunernes mulighed for at meddele afslag på en ansøgning

Af lovbemærkningerne fremgår, at kommunerne undtagelsesvis kan meddele afslag på en ansøgning, hvis en nærmere konsekvensvurdering viser, at det ikke kan udelukkes, at det ansøgte vil skade et Natura2000 område.

Landbrug & Fødevarer gør opmærksom på at denne mulighed kun bør kunne udnyttes i ganske få tilfælde og i absolut særtilfælde.

For at undgå misforståelser og at enkelte kommuner vil anvende denne åbning til at udvikle et skærpet administrationsgrundlag er det Landbrug & Fødevarers opfattelse, at kompetencen for at meddele et sådan afslag overdrages til et Miljøcenter efter indstilling fra en kommune.

Landbrug & Fødevarer gør desuden opmærksom på, at sætningen er formuleret for kategorisk. Det skal præciseres, at vurderingen skal foretages i forhold til udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Sætningen synes også at være formuleret mere kategorisk end præmisserne i Waddenzee-dommen. Heraf fremgår det, alle aspekter skal identificeres før godkendelse heraf under hensyn til den bedste videnskabelige viden på området. De kompetente nationale myndigheder giver kun tilladelse til en aktivitet på betingelse af, at de, ud fra konklusionen på vurderingen af denne aktivitets virkninger på den omhandlede lokalitet under hensyn til bevaringsmålsætningen for denne, har opnået vished for, at aktiviteten ikke har skadelige virkninger for den pågældende lokalitets integritet. Det forholder sig således, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger.

Det foreslås, at der til sætningen tilføjes samme tekst, som er citeret nedenstående fra godkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 5. Herved sikres det, at det er den til enhver tid gældende forståelse af habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, der skal lægges til grund.

Af den nuværende godkendelsesbekendtgørelse § 11, stk. 5 fremgår, at kommunalbestyrelsen skal meddele afslag, hvis de fastlagte beskyttelsesniveauer i bilag 3 eller de efter stk. 2 og bilag 4 fastsatte vilkår ikke kan forhindre skade på internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttede arter i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Det har vist sig uhensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen ud fra en juridisk vurdering har været begrænset til de af bekendtgørelsen angivne muligheder for at stille vilkår.

Det bør sikres, at lovændringen ikke fastlåser kommende bekendtgørelser til samme principper for vilkårsfastlæggelse og krav om afslag.

Landbrug & Fødevarer står naturligvis til rådighed for yderlig oplysning, og vi uddyber gerne vores bemærkninger.

Med venlig hilsen

Niels Peter Nørring
Direktør, Miljø og Energi

Landsforeningen af Gylleramte

Miljøstyrelsen
Strandgade 29 .
1401 København K.

5. januar 2010

Landsforeningen For Gylleramte afgiver dette høringssvar til forslag om ændring af Lov om miljøgodkendelser mv. Af husdyrbrug.

Vedr.: ændring af det specifikke ammoniakkrav.

Lovforslaget vil medføre en væsentlig forringelse af kommunernes mulighed for at beskytte unik natur. Samt af naboerne i det åbne lands velfærd og dagligdag.

Vedr.: Anmeldelsesordninger.

Hvis kravet om miljøgodkendelser ophæves og erstattes med anmeldelseskrav ved ændringer af husdyrsammensætningen eller udvidelser, vil dette have negativ indvirkning på naboerne i det åbne land. Demokratiske rettigheder som høringer blandt nærtboende sættes ud at funktion. Der findes i forvejen alt for mange stærkt slidte staldsystemer i dag, hvor man har udskudt renoveringen til bedre standard.

Svinefarme.

De eksisterende slagtesvinestalde, der i dag ville kræves omlagt fra fuldspaltegulve til mere ammoniakreducerende staldtype vil blive fritaget for tiltag af ammoniakreducerende foranstaltninger, hvis loven ændres som tiltænkt i forslaget om ændring af miljøgodkendelser Dette vil have stor betydning for de naboer til svinefarme, som i forvejen plages af den konstante stank fra disse med det ukendte indhold af bakterier heraf resistente samt støv og fækalier udover ammoniak indholdet. Ud over selve udbringningen af gyllen generes naboerne ligeledes ved den rutine, hvor gyllekanalerne skylles igennem med bag skyl af gylle.

Minkfarme

Vores medlemmer findes også blandt naboer til minkfarme. Disse medlemmer klager i stadig stigende antal over den uhyrlige stank fra minkfarmenes fodring og affald i form af gødningen.

Ændringer i husdyrproduktionen

Især når en ændring vil afstedkomme en husdyrsammensætning af slagtesvin, finder Landsforeningen for Gylleramte, at der skal foretages en miljøgodkendelsesprocedure sted. Slagtesvinestalde belaster både naboer og miljø mest og her må demokratiet ikke sættes over styr. De naboer der befinder sig inden for lugteafstand til en svinefarm, er dog skattebetalende borgere, der har deres ret til et frit liv i et sundt miljø.

Landsforeningen For Gylleramte kræver at alle ændringer og nyetableringer af husdyrbrug udelukkende sker efter krav om miljøgodkendelser alene af hensyn til nærmest boende naboer inden for lugteafstand.

Vælger man den udemokratiske løsning med at nedlægge disse miljøgodkendelsesprocedurer, vil Landsforeningen for Gylleramte ikke stille sig tilfreds men søge alle de nationale og internationale klageinstanser, der findes.

Landsforeningen for Gylleramte har ved gennemgang af rigtig mange af de miljøgodkendelser som vi modtager fra Kommunerne landet over samt fra foreningens medlemmer og fremtidige medlemmer,

Kommunernes fortolkning af loven prioriteres til fordel for svineindustrien, og landbrugets rådgivere end til mennesker der bor og opholder sig i nærheden af en stinkende svineproduktion der dagligt må indånde sundhedsskadelige stoffer fra svinestaldenes udluftning, her skulle BAT indtræde, for at formindske generne. Vi har i dag modtaget fra Lejre Kommune der lige har behandlet en miljøgodkendelse i Osted.

Citat. Luftfilter (luftrensning af afgangsluften) er fravalgt pga. proportionalitet. Biologiske luftvaskere har stadigvæk problemer med tilstopning.

Det vil sige at der vil blive blæst så meget støv ud over området (ingen væsentlige støv og lugtgener) Skulle filtrene så bare ikke være i en størrelse så det passer til lige denne bedrift.

Hvorfor kan svineindustrien fravælge sådanne BAT ?

Denne svineindustri har påført de omkringboende så mange væsentlige lugtgener helt op til en afstand på 1000.m.

En anden vigtig del af miljøgodkendelser. Kommunerne kan forlange en lugtmåling.

Vi har et eksempel fra nu Køge Kommune, der bekostede en lugtmåling af en stinkende svineindustri til 40.000. kr. betalt af skatteyderne. Målingen viste 5x over det tålelige i beregningen og alligevel kan Kommunen intet gøre Igen bremser ordet PROPORTIONALITET , alt i denne lov om miljøgodkendelser af husdyr.

Der må tages hensyn til de mennesker der bor i nærheden af en svineindustri.

Der bliver anvendt 130 tons antibiotika (blandet i foder eller drikkevand) til svin i Danmark, alligevel dør 7.000.000 svin inden slagteriet. 60 % er syge, nye tal. Hvor sundt er det at indånde de mange syge dyrs udånde blandet med svinestank og støv?

Kommunerne er ikke klar over, at de IKKE har pligt til at give en stinkende svineproduktion en miljøgodkendelse.

Med venlig hilsen

Landsforeningen for Gylleramte

Gert. H. Larsen.

5. Januar 2010

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling har ikke bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

f. Thorkild Meedom, kontorchef
Heidi Hilfling Thode

Patriotisk Selskab

Odense, den 6. januar 2010

Høringssvar til ændring af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

I forventning til at Landbrug og Fødevarer giver et mere omfattende høringssvar, ønsker vi med de følgende betragtninger at supplere med en række forhold, som vi finder er vigtige.

Konsekvenser af skærpede ammoniakkrav

Patriotisk Selskab er overordnet set enige i motivet med de klarere retningslinjer: En indskrænkning

af kommunernes individuelle vurderingsmuligheder. Vi vurderer dog at skærpelserne, kombineret med de fortsatte store muligheder for at vurdere at §3 naturområder i almindelighed er sårbare overfor kvælstofdeposition, ikke vil ændre ved kommunernes ekstremt forskellige håndtering. Indførelsen af de skærpede krav til en række naturområder, vil have store konsekvenser for mulighederne

for fremtidig placering af større husdyrproduktioner i Danmark. Det vil desuden betyde, at en række eksisterende produktioner vil blive helt fastlåst fremover, og med de eksisterende miljøteknologier

end ikke vil kunne gennemføre selv mindre omlægninger.

Dette strider mod et helt grundlæggende ønske i Grøn Vækst pakken: At husdyrproduktionerne skal have mulighed for at udvikle sig, og udnytte de stordriftsfordele som er tvingende nødvendige at opnå, for at kunne producere til konkurrencedygtige priser til verdensmarkedet. Dette ønskes udmøntet i liberaliseringerne af Landbrugsloven, hvor størrelsesbegrænsningerne både på de enkelte

anlæg og indenfor den samlede landbrugsbedrift foreslås ophævet.

Patriotisk Selskab har ikke kendskab til, at der skulle være blevet foretaget egentlige konsekvensvurderinger

af forslaget. For at analysere problemet har vi derfor foretaget en beregning af ammoniakdepositionen

fra etablering af:

- Slatgesvineproduktion, delvist fast gulv med forsuring, hhv. 500 DE og 750 DE
- Malkekvægsbesætning, sengestald med spalter, ringkanal og forsuring, hhv. 500 DE og 750 DE

Disse forventes at udgøre repræsentative eksempler på de størrelser af husdyrproduktioner, der

kan forventes at blive ansøgt om i de kommende år. De er samtidig kombineret med en af de mest effektive miljøteknologier for reduktion af ammoniakemission.

Vi har på den baggrund på www.husdyrgodkendelse.dk beregnet de nødvendige minimumsafstande

for at kunne overholde de depositionskrav der lægges op til. Dette giver følgende minimumsafstande

fra staldanlæg til naturområder (meter):

Side 2

Kategori 500 DE svin 750 DE svin 500 DE kvæg 750 DE kvæg

1 – max 0,2 kg totalt 1.000 1.300 900 1.125

1 – max 0,4 kg totalt 700 900 650 825

1 – max 0,7 kg totalt 550 650 500 600

2 – max 1,0 kg totalt**

450 550 425 525

3 – anden natur, max

1 kg merdeposition*

450 550 425 525

3 – skov, max 1 kg

merdeposition**

500 650 500 600

* Kategori 2 og 3 er ens fordi der regnes på en etablering.

** Grundet anden ruhed for skov, afsættes der mere ammoniak hvilket giver en større minimumsafstand.

For reelt at kunne vurdere betydningen af lovforslaget er der gennemført en GIS-analyse af Assens

Kommune, der i denne sammenhæng betragtes som repræsentativ for en typisk østdansk kommune ift. fordelingen af naturområder. I GIS analysen er identificeret de naturområder som det umiddelbart må forventes at der vil kunne stilles et skærpet krav til. Følgende naturområder baseret

på seneste vejledende registrering af § 3 naturområder indgår som kategori 3:

- Moser
- Overdrev
- Strandenge
- Heder

Der tages et generelt forbehold for, at der dels vil kunne være en række af de udvalgte naturområder,

som efter en nærmere kommunal vurdering viser sig ikke at berettige et krav svarende til kategori 3, dels vil der kunne være naturområder som indledningsvist er sorteret fra (fx visse ferske enge samt nogle typer søer), som efter en nærmere vurdering giver mulighed for et skærpet krav. Skove er ikke medtaget i analysen, da vi ikke har adgang til valide GIS informationer om deres placering og udstrækning. I det omfang at disse skove vurderes at være ammoniakfølsomme, skulle

de også have været inddraget i analysen.

Kategori 1 og 2 omfatter § 7 naturområderne i husdyrloven og er identificeret via Miljøportalen.

Disse

er veldefinerede.

Konklusion af GIS analyse for Assens Kommune

Med de fire overordnede kategorier for slagtesvin og malkekvæg på hhv. 500 DE og 750 DE, er der udarbejdet 4 kortbilag (Bilag 1). Kortene skal tolkes således, at der i de hvide områder uden skravering, vil kunne etableres den givne husdyrproduktion. Det bemærkes at forudsætningen for beregningerne er samtidig inddragelse af højeffektiv miljøteknologi!

I ca. 80% af Assens kommune vil det under de givne forudsætninger med overvejende sandsynlighed

ikke være muligt at etablere 500 DE slagtesvin eller malkekvæg i et anlæg.

I ca. 90% af Assens kommune vil det under de givne forudsætninger med overvejende sandsynlighed

ikke være muligt at etablere 750 DE slagtesvin eller malkekvæg.

Det kan kort sagt have yderst store konsekvenser, at der i stort omfang gives mulighed for at stille krav til merdepositionen på mange og jævnt spredte § 3 naturområder (kategori 3), samtidig med at der indføres maksimale totaldepositionsgrænser for de højst sårbare naturområder (Kategori 1 og 2).

Side 3

Patriotisk Selskab oplever i mange kommuner, at almindelige § 3 naturområder, som ikke er omfattet

af § 7, vurderes som ammoniakfølsomme på meget varierende fagligt grundlag/argumentation.

Det er yderst problematisk, at det generelle ammoniakkrav reelt er blevet afløst af helt individuelle krav, der afhænger af den enkelte kommunes opfattelse af forskellige naturområders sårbarhed.

Husdyrloven burde være klar på dette område, men det kan konstateres, at mange kommuner helt tilsidesætter de ellers klare retningslinjer og opfatter blandt andet:

- Moser med få kvadratmeter sphagnum mos
- Almindelige produktionsskove
- Skovbryn med løvtræer

som naturtyper, der skal omfattes af et skærpet ammoniakkrav. Det er således umuligt på forhånd at vurdere, hvilke ammoniakkrav der kan forventes ved indsendelse af en ansøgning om miljøgodkendelse.

For en del ejendomme vil ændringen betyde, at man med de nuværende tilgængelige teknologier **ikke** vil kunne få lov til at udvide, eller blot omlægge produktionen! Vi må derfor konstatere, at prisen

for liberaliseringen af landbrugsloven med bl.a. fjernelsen af det maksimalt mulige antal DE pr. bedrift, bliver modsvaret af miljøkrav, som mange steder vil umuliggøre de store husdyrproduktioner,

til trods for høj teknologianvendelse.

Patriotisk Selskab er af den opfattelse af de kommende skærpselser af ammoniakkravene vil svække

konkurrencekraften væsentligt, da husdyrproducenter ikke vil kunne tilpasse deres produktioner til markedssituationen og udnytte de helt nødvendige stordriftsfordele. Dette er specielt tankevækkende

når dansk landbrug, i en international sammenligning, producerer fødevarer med meget lav miljøpåvirkning allerede i dag.

Forlængelse af udløbsfrist

De forgangne års store udfordringer i dels at opnå sin miljøgodkendelse bare nogenlunde rettidigt, dels den nuværende finanskrisen og de heraf afledte effekter, samt lavkonjunkturer i landbruget, har med al tydelighed vist, at 2 års fristen for udnyttelse af en miljøgodkendelse er for kort.

Det er ganske enkelt et omfattende og helt unødigt spild af både husdyrproducentens og kommunens ressourcer, at skulle se en miljøgodkendelse forsvinde alene som følge af, at nogle generelle rammevilkår i en periode besværliggør realiseringen af projekterne, og dermed udnyttelse

af godkendelserne.

Vi vil derfor gerne benytte høringsmuligheden til at rejse et ønske om at udnyttelsesfristen generelt forlænges til 3 år. Alternativt skal kommunerne eksplicit i loven gives mulighed for – ud fra klare retningslinjer – at meddele fristforlængelse efter en konkret vurdering.

Sædskiftetiltag

Ved håndteringen af udvaskning af kvælstof til vandmiljøet, indgår efterafgrøder, generelle sædskiftemæssige

ændringer samt separation/bioforgasning i dag som de eneste reelle virkemidler.

Energiafgrøder – fx i form af energipil – har ofte en meget stor kvælstoftilbageholdende evne, og

det bør indarbejdes i IT-portalen som et muligt virkemiddel. Det vil da være muligt at kombinere hensyn til vandmiljø med produktion af CO₂ neutralt brændsel, uden at husdyrproducenten pålægges

de samme omkostninger som eksempelvis en høj andel af efterafgrøder kan medføre. Ud fra en faglig og politisk vurdering er der tale om en win-win situation.

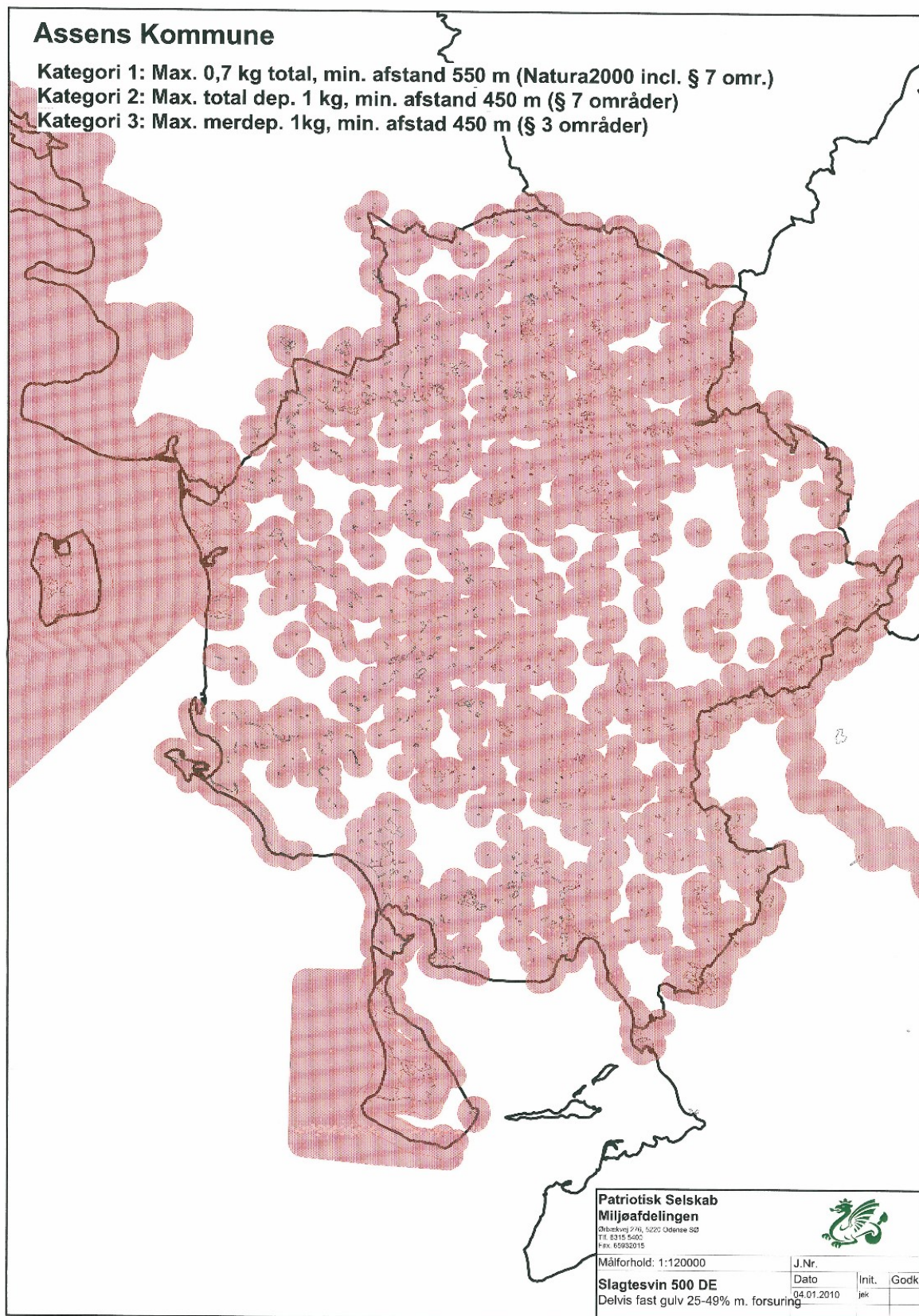
Side 4

Hvis Miljøstyrelsen på baggrund af ovenstående finder det nødvendigt at stille opklarende spørgsmål

eller i øvrigt indgå i en dialog, er Miljøstyrelsen velkommen til at kontakte undertegnede.

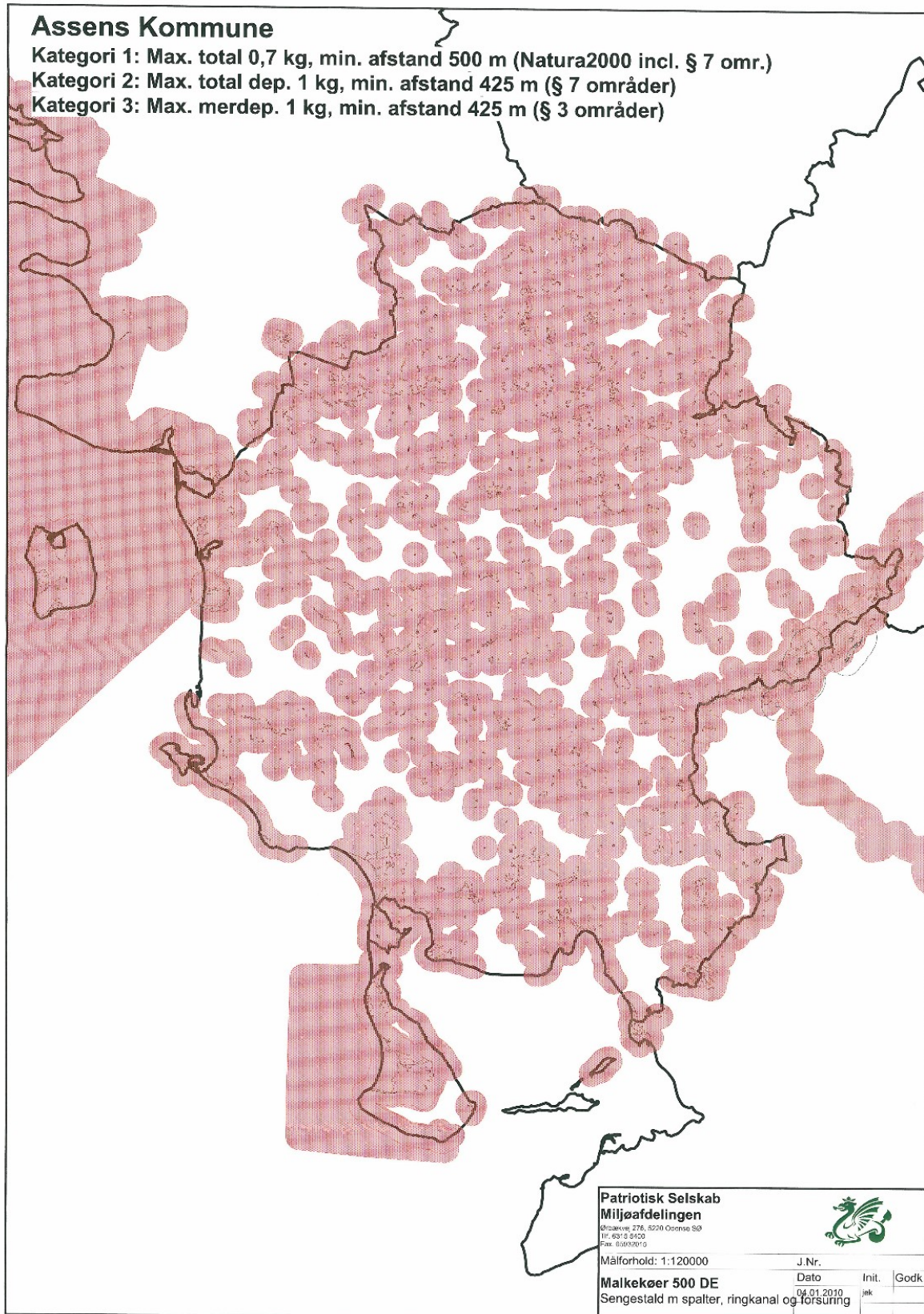
Venlig hilsen
Søren S. Thomsen
Chefkonsulent

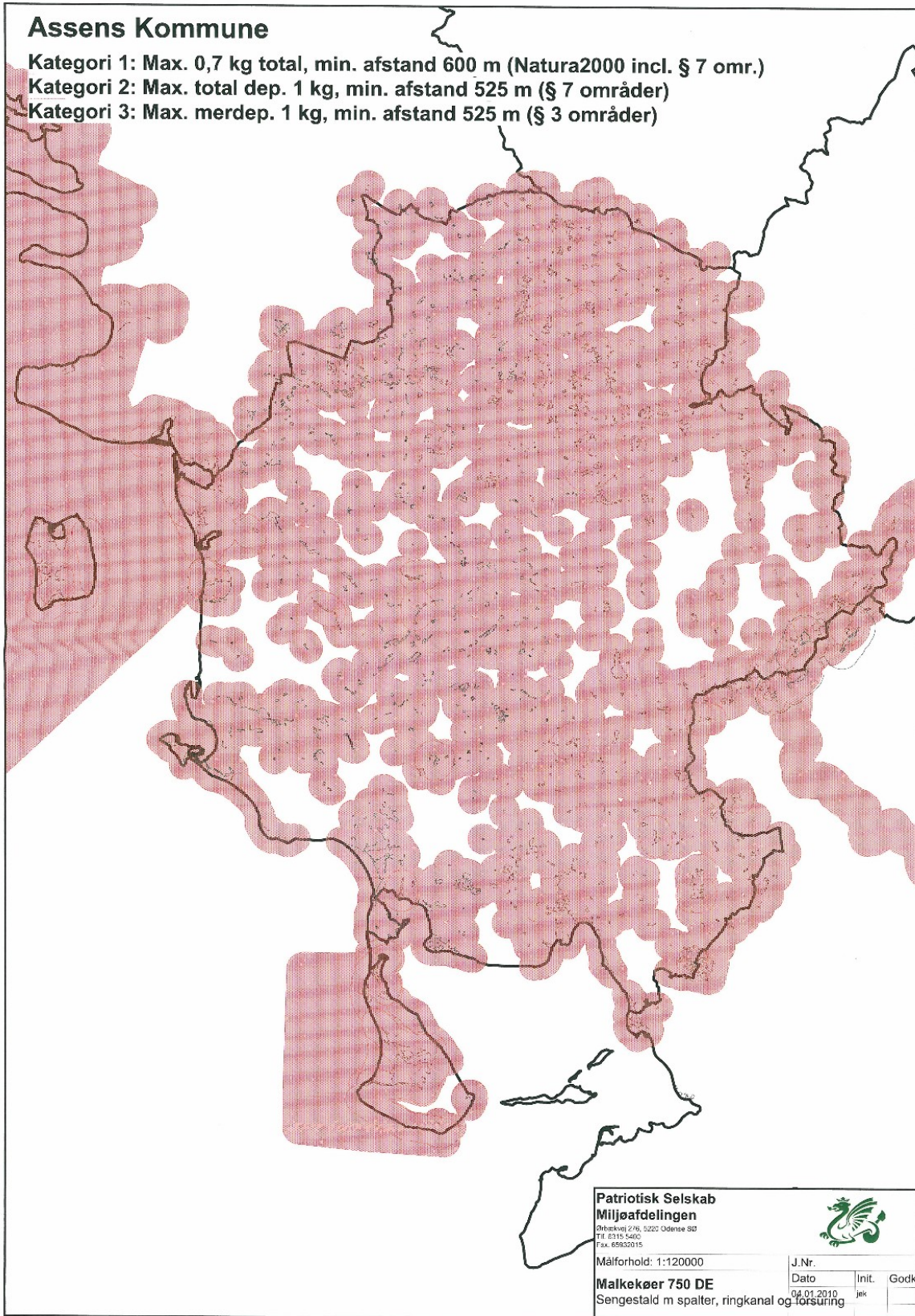
Bilag fra Patriotisk Selskab

Bilag 2

Skive Kommune

Høringssvar om Forslag til ændring af Husdyrloven

Skive Kommune har følgende bemærkninger til det offentliggjorte ændringsforslag til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

1. Undtagelse af ensilagepladser, gylletanke og ikke-forurenende tiltag

Skive Kommune har i sin sagsbehandling oplevet flere uhensigtsmæssigheder, der med fordel kunne rettes op på i forbindelse med en lovændring.

Et væsentligt problem i forbindelse med nye ensilagepladser og gylletanke er begrebet "i sammenhæng med eksisterende byggeri på ejendommen".

Med den udvikling i størrelsen af såvel bygninger som især materiel, der er foregået i landbruget, er det ofte ikke muligt at placere de nye pladser og tanke inden for de 20 meter, der er Planlovens vejledende sammenhængsbegreb. Er der ikke sammenhæng mellem størrelsen på maskinerne og afstanden mellem bygningerne, kan man alligevel ikke bruge anmeldelsesordningen, og landmanden skal tillige lave skærmende beplantning.

Skive Kommune opfordrer til, at sammenhængsbegrebet bliver revideret, når det drejer sig om landbrugets byggeri, til en tidssvarende afstand. Vi vil også meget gerne i den sammenhæng have, at det klart bliver defineret hvornår en gylletank hhv. en plansilo er erhvervsmæssigt nødvendig, med hensyn til dimensionering.

Et andet problem vi har set er, at landmænd i forbindelse med etablering af f.eks. malkerobotter, skal have en miljøgodkendelse for at lave en gammel malkestald midt i en stald om til sengebåse, uden at dyreholdet bliver øget.

2. 100 meter fra gylletank og lignende til vandløb og søer

Skive Kommune finder som udgangspunkt, at denne løsning er bedre end den tidligere skitserede løsning med gyllebarrierer. Der er dog lidt tvivl om definitionerne på vandløb og søer.

Skive Kommune vil derfor bede Miljøstyrelsen opstille en klar definition af hvilke vandløb og hvilke søer/vandhuller, der udløser en 100 meter-zone.

3. Ammoniak til følsom natur

Skive Kommune finder, at det er vigtigt at slå fast, at et beskyttelsesniveau eller en baggrundsbelastning aldrig vil kunne erstatte en konkret vurdering af såvel et områdes sårbarhed og den mulige konsekvens i henhold til Habitatdirektivet. Det bliver flere gange i høringsmaterialet fremhævet, at beskyttelsesniveau i forhold til naturplaner, eller afskæringskriterier i forhold til baggrundsbelastningen på ammoniakfølsom natur, er tilstrækkelig til at opfylde Habitatdirektivets bestemmelser. Dette stiller vi os meget skeptiske overfor.

Vi stiller os desuden stadig uforstående overfor, at mosaiknatur af hede og overdrev ikke kan regnes som sammenhængende.

Endelig bemærker Skive Kommune, at der er fastsat en grænse på 1 kg N/ha/år i merdeposition på ammoniakfølsom natur, der "kun" er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Vi mangler en faglig argumentation fra centralt hold af, hvorfor Miljøstyrelsens tidligere anbefalinger af en afskæringsgrænse på 0,6 kg N/ha/år ikke længere anvendes.

4. Yderligere bemærkninger

Vi har i Skive Kommune måtte godkende landbrugsbyggeri, der ligger i tilknytning til de eksisterende bygninger på en ejendom, men som samtidig havde en stor påvirkning på det omkringliggende, sårbare landskab.

Vi savner en hjemmel, i stil med Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 4, nr. 7 (Strandbeskyttelseslinjen), der regulerer landbrugsbyggeriets placering og udformning i særligt sårbare landskaber.

Spørgsmål til kommunens bemærkninger kan rettes til Hans-Jakob Sørensen på telefon 9915 6640, eller e-mail hjas@skivekommune.dk.

Med venlig hilsen
Hans-Jakob Sørensen

Thisted Kommune

Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Thisted Kommunes kommentarer:

1. Ammoniakkraft:

Ingen kommentarer

2. Ændring i afstandskravene for etablering af gyllebeholdere:

Forbud om etablering af gyllebeholdere indenfor 100 meter fra søer og vandløb. Dette kan give problemer.

Her bør der defineres hvor stor en sø er:

- 2 ha i.h.t. planloven
- $> 100 \text{ m}^2$ i.h.t. naturbeskyttelsesloven
- efter skøn

Her bør der defineres hvad der forstås med et vandløb:

- et rørlagt vandløb, dræn, åbent vandløb, grøft efter vandløbsloven
- eller efter skøn

Endvidere kan etablering af gyllebeholdere i det åbne land give mange diskussioner vedr. de landskabelige forhold.

Der bør undersøges om ikke en afstand på f.eks. 30 meter ikke er tilstrækkeligt. Og at en sø defineres som $> 100 \text{ m}^2$ og et vandløb defineres som en åben grøft og opefter.

3. Administrative justeringer:

Ingen kommentarer

4. Anmeldeordningen:

Ikke godkendelsespligt ved:

ændring af dyretyper, der ikke indebærer flere dyreenheder

- Her bør det fremgå hvilke dyretyper man kan konvertere mellem. Dette i forhold til lugt/ammoniak og miljøpåvirkning generelt.

ændringer som følge af dyrevelfærd

- dette kan give problemer med udvidelse af en stald. Dyrevelfærd kræver mere plads. Beholdes antal DE – skal der bygges til. Her mangler en begrænsning for hvor mange m² der kan bygges til. (en mindre landmand kan nøjes med 50 m² men en større landmand kan tilbygningen komme til at dreje sig om > 1.000 m²) Hvor går grænsen ?
- Der stilles forslag om krav for husdyrbrug omfattet af lovens §§11 og 12 om et generelt ammoniakkrav fra de 25% nu til efter 1. januar 2011 at være 30%. og det skal gælde for udvidelser samt for stalde, der reoveres

Hvad er definitionen på en reovering:

- Ændring af staldindretning – etablering af sengebåse - nye gulvtyper

Dette er ændringer som vil blive udført med henblik på bedre dyrevelfærd.

Hvis ikke ”reovering” bliver defineret vil der komme mange diskussioner om når et landbrug er godkendelsespligtig eller ej.

Der stilles spørgsmål om hvordan man skal forholde sig til disse to forslag, som menes at være modstridende.

Vordingborg Kommune

Hej

Jeg kunne godt tænke mig, at får blev taget ud af kravet om § 16 godkendelse. Som det er nu skal fåreavlere der afgræsser andre landmænds frøgræsmarker f. eks. 2 uger sørge for, at den landmand der ejer frøgræsmarken er § 16 godkendt.

Det gør det nærmest umuligt at have får. Gødningsmængden der bliver lagt på en frøgræsmark i 2 uger er meget lille. Ofte har fåreavlerne forskellige landmænd fra år til år. Dermed er der nye ejendomme der skal § 16 godkendes. Det er meget omkostningstungt for fåreavlerne og miljøbelastningen af de afgræssende får er ubetydelig.

Afgræsning af naturområder er allerede undtaget - er det ikke muligt også at undtage afgræsning af frøgræsmarker for godkendelsespligt.

Venlig Hilsen
Line Brandt Dissing
Agronom

Personlig henvendelse
Miljøsekretariatet
Østergårdsstræde 1A

Post sendes til
Vordingborg Kommune
Postboks 200

4772 Langebæk
Tlf. +45 55 36 36 36
Direkte. + 45 55 36 24 77
Fax +45 55 36 25 00
ldis@vordingborg.dk

Valdemarsgade 43
DK-4760 Vordingborg
www.vordingborg.dk

Økologisk Råd

Hørings svar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Det Økologiske Råd har følgende ændringer og tilføjelser til udkastet.

Den nuværende lov er meget uambitiøs i beskyttelsen af naturen og miljøet og samtidig meget uoverskuelig. Den har ført til en meget langsommelig sagsbehandling i både kommunerne og Miljøklagenævnet. Erfaringerne viser endvidere, at mange af de forudsætninger, der lå til grund for loven, ikke har været korrekte. Det Økologiske Råd finder på den baggrund, at der er behov for væsentlige ændringer i loven.

Vedr.: Ændring af det specifikke ammoniakkrav

Det er et væsentligt fremskridt, at det specifikke ammoniakkrav ændres fra at være baseret på merbelastningen til at være baseret på totalbelastningen med ammoniak for ammoniakfølsom Natura 2000 natur og § 7 områder.

Lovforslaget medfører imidlertid en væsentlig forringelse af kommunernes mulighed for at beskytte ammoniakfølsom natur, der ikke er beliggende i Natura 2000-områder eller i § 7 områder. Ifølge den gældende lovgivning er det kommunerne, der skønner, hvor stor merdepositionen må være af deres særlig værdifulde kvælstoffølsomme naturområder, der ikke opfylder størrelseskravet til § 7 områder.

En række kommuner har fastlagt et meget højere beskyttelsesniveau for deres værdifulde kvælstoffølsomme naturområder end i lovforslaget. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det kommunale skøn indsnævres og der udarbejdes statslige retningslinier, der sikrer, at kommunerne skal følge et krav om maksimal merbelastning på 1,0 kg N/ha/år eller mere.

Kommunerne skal således stille krav til merbelastningen i stedet for til totalbelastningen og uden hensyntagen til belastningen fra andre husdyrbrug i nærheden, således at de lokale naturområder kan have en merbelastning på mange kg N fra de omkringliggende husdyrbrug. Hertil kommer, at merbelastningen ofte kun udgør en lille brøkdel af totalbelastningen, så det vil reelt ikke længere være muligt for kommunerne at beskytte lokale naturområder, der ikke opfylder størrelseskravet til § 7-områder. Dette er en kraftig forringelse af kommunernes muligheder for at beskytte deres meget

værdifulde lokale naturområder mod at blive ødelagt af ammoniakdeposition fra nærliggende husdyrbrug.

Det Økologiske Råd finder således, at lovforslaget vil medføre en kraftig forringelse af kommunernes muligheder for at beskytte deres værdifulde natur, og at lovforslaget skal ændres, så kommunerne får mulighed for at stille krav til den maksimale totaldeposition til værdifulde kvælstoffølsomme naturarealer i kommunen, der er skrappere end 1 kg N/ha/år og beregnet som belastningen fra samtlige husdyrbrug i nærområdet.

Vedr.: Anmeldeordninger

Forslaget til lovændring medfører en væsentlig forringelse for naturen og miljøet, idet det hidtidige krav om miljøgodkendelse ved ændringer på husdyrbrug som følge af nye dyrevelfærdskrav ophæves.

Mange af de mest forurenende husdyrbrug står over for at skulle opfylde skærpede dyrevelfærdskrav. Det gælder især svinebrug, der skal ændre deres staldsystem og minkbrug, der skal øge minkburenes størrelse. De bliver med lovforslaget nu fritaget for at få miljøgodkendelse, så de slipper for at opfylde ammoniakreduktionskravet i miljøgodkendelser efter lovens § 11 og § 12, og så deres voldsomme forurening kan fortsætte helt eller næsten uændret i flere årtier frem.

I forudsætningerne for husdyrgodkendelseslovens vedtagelse blev det antaget, at staldsystemerne bliver renoveret hvert 15-20 år, og at hver renovering kræver en miljøgodkendelse, hvor der skal stilles krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Men i en lang række miljøgodkendelser tillades, at staldsystemer fra 1990'erne først skal renoveres i slutningen af 2020-erne. I en række miljøgodkendelser anføres det endvidere, at staldsystemet vil blive ændret fra fuldspaltegulv til drænet gulv i forbindelse med den løbende vedligeholdelse af stalden, således at de stærkt forurenende staldsystemer ikke bliver ændret til BAT-stalde.

På den baggrund bliver husdyrgodkendelseslovens forudsætning om indførelse af BAT i staldene efter 15-20 år ikke opfyldt.

Det Økologiske Råd finder på den baggrund, at det skal præciseres i bemærkningerne til lovændringen, at alle ændringer af staldsystemet kræver en miljøgodkendelse – også ændring af fuldspaltegulv til drænet gulv.

Svinefarme

På svinebrugene produceres en stor del af slagtesvinene i Danmark i stalde med fuldspaltegulv, som har et ammoniaktab på 16% og som forbydes i 2015 af hensyn til dyrevelfærden.

Ifølge den gældende Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug skal alle slagtesvinestalde med fuldspaltegulv have en miljøgodkendelse i forbindelse med ændringen af staldsystemet med fuldspaltegulv, da loven indebærer, at en ændring i staldsystemet er godkendelsespligtig og omfattet af det generelle ammoniakkrav, hvis ændringen medfører et skift til et andet staldsystem jf. beskrivelse af normtallene fra Danmarks Jordbrugsforskning.

Men med den foreslåede ændring af loven, vil alle slagtesvinestalde med fuldspaltegulv blive fritaget for at få en miljøgodkendelse og dermed både blive fritaget for at opfylde det generelle ammoniakreduktionskrav og for at opfylde kravet om BAT-stald ved ændringen af staldsystemet. Med henvisning til dyrevelfærdskravet kan stalde med fuldspaltegulv ændres til stalde med drænet

gulv, hvorved ammoniaktabet kun reduceres fra 16% til 14%, og lugtemissionen forbliver uændret på 450 lugtenheder/sekund/tons svin.

Uden ændringen af loven ville det kræve en miljøgodkendelse at ændre staldsystemet fra fuldspaltegulv, og der ville i den forbindelse blive stillet krav om BAT-stald, der har et ammoniaktab på 8-11% og en lugtemission på 300 lugtenheder/sekund/tons svin.

Det bliver således miljøet og naboerne, der kommer til at betale prisen for denne lovændring i form af øget ammoniakforurening og fortsat voldsomme lugtgener fra svinestalde.

I mange af miljøgodkendelserne af svinebrug efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug fremgår det, at de inden 2015 skal ansøge om miljøgodkendelse inden fuldspaltegulv bliver forbudt i 2015, så de opfylder krav til BAT-stald. Kommunerne har undladt at stille krav om ændring af fuldspaltestaldene til BAT-stalde på nuværende tidspunkt med den begrundelse, at der om nogle år kan være udviklet staldsystemer, der er bedre end de nuværende BAT-stalde.

Lovændringen vil således betyde, at ejendomme med slagtesvinestalde med fuldspaltegulv slipper for at ændre fuldspaltestaldene til BAT-stalde med et ammoniaktab på maksimalt 8-11% og en lugtemission på maksimalt 300 lugtenheder/sekund/tons svin.

Hvis kravet om miljøgodkendelse af svinestaldene med fuldspaltegulv fastholdes, vil lugtgenekriteriet skulle opfyldes i miljøgodkendelsen, og det vil i de fleste tilfælde kunne ske ved en ændring af staldsystemet til delvist spaltegulv og i nogle få tilfælde kræve etablering af biologisk luftrensning.

Lovændringen vil således betyde, at de naboer til svinefarme, der i dag er mest generede af lugtgener, i mange år endnu vil skulle leve med voldsomme lugtgener, der overstiger de gældende lugtgenekriterier.

Tabel 1: Lugtemission fra forskellige husdyrtyper og staldsystemer

Husdyrtype og staldsystem	Lugtemission i lugtenheder pr. DE
Slagtesvin – fuldspaltegulv	1.125
Slagtesvin – drænet gulv	1.125
Slagtesvin – delvist spaltegulv	750
Søer – delvist spaltegulv	120
Malkekvæg	75

Tabel 1 viser, at lugtgenerne fra husdyrproduktionen hovedsagelig stammer fra slagtesvin, der har en lugtemission på 1.125 lugtenheder/DE i stalde med fuldspaltegulv eller drænet gulv og 750 lugtenheder/DE i stalde med delvist fast gulv. Søstalde har "kun" en lugtemission på 120 lugtenheder/DE, mens kvæg har en lugtemission på 75 lugtenheder/DE.

Det Økologiske Råd finder det på den baggrund lugtgenemæssigt helt uacceptabelt, at lovforslaget ophæver kravet om, at det kræver en miljøgodkendelse at ændre slagtesvinestalde med fuldspaltegulv til et andet staldsystem.

Det fremgår af IPPC-direktivets artikel 13, at godkendelsen under alle omstændigheder skal tages op, hvis bl.a. væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en

betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, og hvis nye lovbestemmelser i EU eller medlemsstaten kræver det.

Det Økologiske Råd finder med henvisning til IPPC-direktivet, at der er grundlag for at kræve en godkendelse af alle svinestalde med fuldspaltegulv, fordi der er sket væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, som kan reducere ammoniaktabet fra 16% til 8-11% og lugtemissionen fra 450 lugtenheder/sekund/tons svin til 300 lugtenheder/sekund/tons svin. Der er allerede meddelt en række miljøgodkendelser, hvor fuldspaltegulv er blevet ændret til delvist spaltegulv, da det ikke medfører uforholdsmæssigt store omkostninger i forhold til opfyldelsen af forbuddet mod fuldspaltegulv i 2015 og derfor opfylder derfor kravene til at være BAT.

Minkfarme

På minkfarmene findes en del små, gamle bure, der skal erstattes af nye, større bure for at opfylde krav til dyrevelfærd.

Minkfarme er den mest forurenende husdyrproduktion i Danmark med et ammoniaktab på 33,1% i stald mod f.eks. 4-6% i kvægstalde. I forbindelse med etableringen af de nye bure med større dyrevelfærd, foretages der ofte en total reovering af minkhallerne.

Mange minkfarme er placeret i egne af landet, hvor der er mange kvælstoffølsomme naturområder, og de medfører ofte en totaldeposition på flere kg N/ha/år i kvælstoffølsomme naturområder.

Det Økologiske Råd finder, at det i forbindelse med opfyldelsen af kravene til dyrevelfærd skal sikres, at de nye haller opfylder eller forberedes til at opfylde BAT-krav, der kan reducere miljøbelastningen.

På den baggrund bør det fremgå af bemærkningerne til lovforslaget, at det kræver en miljøgodkendelse efter lovens § 11 eller § 12 eller en tilladelse efter lovens § 10, hvis der etableres nye bure i hele hallen, medmindre ansøgeren anmelder, at burene i den nye hal etableres med 36,5 cm brede gyllerender, og der etableres daglig tømning af gyllerenderne uden bagskyl.

Baggrunden for dette krav er, at 36,5 cm brede gyllerender minimerer ammoniaktabet fra minkgødning, der falder ved siden af gyllerenden, og at bagskyl medfører et stort ammoniaktab og betydelige lugtgener ved tømningen af gyllerenderne.

Det fremgår af bemærkninger til lovforslaget, at det ved udformningen af reglerne vil blive præciseret, at man kan overskride grænserne for totalbelastning af ammoniak ved reovering af staldanlæg, som har til formål at fremme dyrevelfærd, såfremt disse ændringer ikke er koblet til en udvidelse eller væsentlig ændring af husdyrproduktionen.

Det Økologiske Råd finder, at det skal præciseres, at der ved reovering af staldanlægget for at fremme dyrevelfærd, skal anvendes den bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på så vidt muligt at overholde grænserne for totalbelastning.

Ændringer i husdyrproduktionen

De mest hyppige ændringer i husdyrproduktionen på en ejendom er ændring fra malkekøer til opdræt, ændring fra opdræt til malkekøer og ændring fra soproproduktion til slagtesvineproduktion. De

største miljømæssige problemer opstår ved ændring fra soproduktion til slagtesvineproduktion, da det medfører en 6-10 gange større lugtemission.

Det Økologiske Råd finder på den baggrund, at det er særlig vigtigt, at en ændring fra soproduktion til slagtesvineproduktion kræver en miljøgodkendelse af hensyn til naboerne.

Revurdering af miljøgodkendelser

Kommunerne stiller typisk ikke nogen som helst krav om anvendelse af BAT i revurderingerne af husdyrbrug, hvorfor revurderingerne typisk ikke medfører nogen form for miljøforbedringer. Det Økologiske Råd finder på den baggrund, at det skal indgå i lovforslaget, at der skal stilles vilkår om BAT i bl.a. staldsystemer og fodring i forbindelse med revurderinger.

Behov for ændring af fordelingen af husdyrtyper efter lovens § 10, § 11 og § 12.

Ifølge husdyrbrugsloven omfatter § 10 husdyrbrug fra 15-75 DE, dog minkbrug fra 3 DE, når det ligger i eller mindre end 300 meter fra de beskyttede naturområder, der fremgår af lovens § 7.

§ 11 omfatter husdyrbrug fra 75 DE til IPPC-grænsen, der er på 250 DE for kvæg, på 100 DE for slagtekyllinger, 210 DE for slagtesvin og 230 DE for æglæggende høns.

IPPC-grænsen er således nedsat til 100 DE for slagtekyllinger på grund af den store miljøbelastning i form af ammoniaktab fra staldene. Ammoniaktabet fra slagtekyllinger er på ca. 30 kg N/DE fra stald og lager ved beregning efter de nye dyreenheder, men det er på 50 kg N/DE for mink efter de nye dyreenheder.

En slagtekyllingefarm er således omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 12 ved 100 DE, hvor ammoniaktabet overstiger 3.300 kg N/år, mens en minkfarm først er omfattet af lovens § 12 ved 250 DE, hvor ammoniaktabet overstiger 12.500 kg N. Kvægbrug er som nævnt ligesom minkbrug omfattet af lovens § 12 ved 250 DE, hvor kvægbrug har et ammoniaktab på 2.000 kg N.

Det Økologiske Råd finder på den baggrund, at der er behov for en ændring af loven, således at minkfarme bliver omfattet af § 12 ved 70 DE svarende til et ammoniaktab på 3.500 kg N/år. Herved bliver minkfarme ligestillet med slagtekyllingefarme og behandles forsat mere lempeligt end kvæg- og svinebrug.

Der er ligeledes behov for en ændring, så minkfarme fra 20 – 70 DE bliver omfattet af lovens § 11, da en minkfarm på 20 DE har et ammoniaktab på 990 kg N/år, mens et kvægbrug på 75 DE har et ammoniaktab på 600 kg N/år.

I Danmark er minkproduktionen på ca. 2,8 mio. årstæver, der producerer ca. 14 mio. minkskind om året. Ifølge Danmarks Statistik er 73% af minkfarmene på under 2.000 årstæver (67 DE efter de nye dyreenheder), og de producerer 42% af minkskindene. Det er således over 75% af minkfarmene, der er omfattet af de meget lempelige miljøkrav i husdyrgodkendelseslovens § 10, selv om en minkfarm på 75 DE (efter den nye beregning af dyreenheder) har et ammoniaktab på 3.712 kg N svarende til et kvægbrug på 464 DE.

Ca. halvdelen af den danske minkproduktion foregår således på minkfarme under 75 DE, så de hverken skal opfylde husdyrgodkendelseslovens ammoniakreduktionskrav ved udvidelse eller nyetablering eller redegøre for anvendelsen af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Resumé

Det Økologiske Råd ønsker følgende ændringer i lovforslaget:

- Kommunerne skal have mulighed for at stille krav til den maksimale totaldeposition til kvælstoffølsomme naturarealer i kommunen, der er skrappere end 1 kg N/ha/år og beregnet som belastningen fra samtlige husdyrbrug i nærområdet
- Det skal præciseres i bemærkningerne til lovændringen, at alle ændringer af staldsystemet kræver en miljøgodkendelse – også ændring af fuldspaltegulv til drænet gulv, fordi der er sket væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, som kan reducere ammoniaktabet fra 16% til 8-11% og lugtemissionen fra 450 lugtenheder/sekund/tons svin til 300 lugtenheder/sekund/tons svin,
- For minkfarme skal det sikres, at nye haller opfylder BAT-krav for at reducere miljøbelastningen. Det skal kræve en miljøgodkendelse efter lovens § 11 eller § 12 eller en tilladelse efter lovens § 10, hvis der etableres nye bure i hele hallen, medmindre ansøgeren anmelder, at burene etableres med 36,5 cm brede gyllerender, og at der etableres daglig tømning af gyllerenderne uden bagskyl.
- Ved renovering af staldanlæg for at fremme dyrevelfærd, skal der anvendes den bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på at overholde grænserne for totalbelastning
- En ændring fra soproduktion til slagtesvineproduktion skal kræve en miljøgodkendelse af hensyn til naboerne
- I forbindelse med revurderinger af miljøgodkendelser af husdyrbrug skal der stilles vilkår om BAT i bl.a. staldsystemer og fodring
- Minkfarme skal omfattes af § 12 ved 70 DE svarende til et ammoniaktab på 3.500 kg N/år og af § 11 ved 20 DE svarende til et ammoniaktab på 990 kg N/år.

Med venlig hilsen

Hans Nielsen

Økonomi- og Erhvervsministeriet

ERHVERVS- OG SELSKABSSTYRELSEN
Kampmannsgade 1
1780 København V

Hørings svar vedr. udkast til lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) har modtaget ovennævnte forslag i høring. CKR har følgende bemærkninger til forslaget økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget er en del af den lovgivningsmæssige gennemførelse af aftalen om Grøn Vækst og indeholder ændringer med henblik på at reducere ammoniakbelastningen, ændringer i afstandskrav for etablering af gyllebeholdere, ændringer i relation til offentlighedsreglerne samt ændringer vedr. anmeldeordninger.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

CKR vurderer, at forslaget vil have mindre erhvervsøkonomiske konsekvenser for de omfattede husdyrbrug. Dels vil det skærpede krav om en reduktion af ammoniakfordampningen kunne medføre øgede udgifter i forbindelse med udvidelser/ændringer af produktionen. Derudover vil forbudet mod etablering af gylleholdere indenfor 100 m til søer og vandløb indebære en begrænsning af husdyrbrugenes muligheder for at udvide produktionen.

Administrative konsekvenser

CKR vurderer, at forslaget vil medføre administrative lettelser for husdyrbrugene. Særligt forslaget om at fritage en række bygningsmæssige ændringer mv. fra kravet om ansøgning om tilladelse eller godkendelse (efter § 10, § 11 og § 12) og i stedet indføre en anmeldeordning vil medføre administrative lettelser.

CKR vurderer endvidere at forslaget vil medføre mindre administrative byrder som følge af kravet om, at husdyrbrugene fremover ved ansøgning om tilladelse efter § 10, § 11 og § 12 skal vurdere totalbelastningen af ammoniak fra husdyrbruget frem for den nuværende miljøvurdering, hvor det alene er merbelastningen, der skal beregnes. Det vurderes dog, at ændringen vil reducere kommunernes behov for at stille yderligere vilkår overfor husdyrbrugene og at det vil forkorte sagsbehandlingstiden i kommunerne. Sagsbehandlingstiden i kommunerne opleves i dag, som en væsentlig irritationsbyrde blandt virksomhederne. Det er derfor meget positivt, hvis ændringen vil medføre forkortelser af sagsbehandlingstiden.

Samlet set vurderes forslaget at kunne medføre mindre administrative lettelser for husdyrbrugene. En endelig opgørelse af forslaget økonomiske konsekvenser vil blive foretaget i forbindelse med den kommende opdatering af Miljøministeriets AMVAB-måling.

CKR har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Susanne Lauritsen
Specialkonsulent

Tlf. direkte 3330 7462
E-post stl@eogs.dk